

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hatdosan petty sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitól petty sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesülé-
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 82.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Szerda, augusztus 14.

Mai számunk főbb közleményei:

- Aradi történelmi emlékek.
- Mit tárgyal az augusztusi közgyűlés?
- A nagyenyedi beszámoló előtt.
- Megszökött berliini ügyvéd.
- A kapu nélküli ház.
- Elmebajos telekkönyvvezető.
- Török ifju — magyar leány . . .
- Aki Szamosi Elzáért örült meg.
- Polónyi Géza — ügyvédjelölt.
- Orfeuménekesnőnek nézett német bárónő.
- Megismételt házasságkötés.
- Romok a Márványtenger partján.
- Elmegyógyintézetbe zárt szerelmes bárónő.
- Tarkaságok.

A verseny-demokraták.

Arad, augusztus 13.

Még csak halvány körvonalakban hon-
takozik ki Lukács Lászlóék választójogi ter-
vezete, de már is bunkóval támadnak a
kormányra az obstrukció vezérpolitikusai.
Nem elég demokratikus ez a választótör-
vény, hangzik a Hollók taborából, ahol el-
keseredett káromlás lesz hallható mindaddig,
amíg a királyi család feje azt nem mondja:
„Holló ur, átadom önnek Magyarország
kormányzását.“ Tehát se a választójogi terv,
se Lukács László nem elég demokrata ezek-
nek a hatalom-éhségben szenvedő politikai
spekulánsoknak. Talán Andrassy Gyula gróf
a legnagyobb demokrata, akiről Justhék szö-
vetséges lapja, a *Népszava* épen ma me-
legítette föl a „fekete gróf“ kitűnően találó
melléknevet. Esetleg Apponyi Alberthen,
vagy Zichy Aladárban, vagy Károlyi Mihály-
ban látják a legdemokratikusabb kormány-

elnöki képességeket? Nem hisszük, hogy
ezekről a gyanus multu és megbizhatlan
államférfiakról józan lélekkel demokratikus
választói törvényt várhatna bárki is.

Vagy azt gondolják talán, hogy Justh
Gyula alkalmas lehetne a kormányelnöki
méltóság betöltésére? Azt még kevés számu
rajongói sem állíthatják, hogy erre a való-
ban nehéz feladatra s ennek okos és jó
megoldására Justh Gyula egyéni képességei
alkalmasok lennének. Végtere is nem gyer-
mekek vezetik az ellenzéki politikát és bi-
zonyos az, hogy aki a kormányképes ma-
gyar államférfiak neveit sorra szedi és azo-
kat egyenkint mérlegeli, — nem juthat arra
az eredményre, hogy csak egy is volna
ezek között, aki radikálisabb választójogi
reform megvalósítására vállalkozhatnék,
mint Lukács László. (Hiszen vállalkozná-
nak ők, de hogy meg nem csinálnák, az
biztos!)

Világos, hogy azok, akik a kibontako-
zás fejében a kormány távozását követelik,
— nem tudják, mit akarnak, nem gondol-
nak arra, hogy mi lehet a kormánybukás
következménye, ki lehet a Lukács László
utóda. Akik erre is gondolnak, azok csak
a saját személyüket szeretnék a kormány-
elnöki méltóságra feltolni; de ezek a demo-
kratikus választójognak nem barátai, hanem
ellenségei.

Pedig a jelen bonyodalmakból kibonta-
kozni csakis a választójogi reform alapján
lehet. Semmiféle más megoldás nincs. Igaz,
hogy a Lukács-féle választójogi javaslat tar-
talmát még senki nem ismerheti s nem
tudhatja így senki, hogy mennyiben fogja

kielégíteni a demokratikus követelményeket;
de az is igaz, hogy a demokratikus választó-
jog legkomolyabb hívei is, már jó előre
vértetik magukat arra, hogy akármilyen
lesz is a Lukács László javaslata, az ellen
harcolhassanak. Ez az előre való sietés, ez
a látatlanból való kritika azt bizonyítja,
hogy az ellenzéki szövetségben nagyobb a
gyűlölet a kormány ellen, mint a szeretet a
demokratikus választójog iránt.

Nagy káoszt csinálnak a kormányelnök
minden nyilatkozatából és mindennap izga-
gottabban követelik az alkotmánymentés
priuszát; de hogy mi legyen, hogy legyen,
milyen legyen az alkotmánymentés, erről
még csak javaslatot tenni sem tudnak. Tá-
madják a kormányelnököt azért is, mert
nem tekinti magát legyőzöttnek. Diktálni
szeretnének békefeltételeket; de nincsenek
feltételeik.

Egyetlen érthető feltételük az, hogy tá-
vozzék a kormány, mondjon le; de hogy
mi történjek azután, arról valamennyien
mélyen hallgatnak. Azt még talán kile-
hetne a szavukból érteni, hogy kiket sze-
retnének a kormányelnöki székbe ültetni,
— bárha bizonyos, hogy ha kormányel-
nököt kellene választaniok, hétországgra
szóló pártoskodás és viszály kerekednék a
szövetkezetükben; — de arról, hogy mi
legyen a választójoggal az új kormány ja-
vaslatában, nekik — még csak homályos
sejtelmük sincs.

Am azért ők készülődnek az őszi harcra.
Annyi bizonyos, hogy bécsi segítség nél-
kül az őszi csatát megvívni nem tudják.
Auffenberg Móritz lovag, az acélgyuk párt-

A tisztességes asszony.

Irta: Rudnyánszky Endre.

— Bizony mister — mondotta Sedrilló a
szerelmesek zöld hajójának kapitánya utam má-
sodik hetében — bizony sokféle bolondító isten-
csapása van a szerelemnek. Nem értek a filozó-
fiához és így nem tudnám megokolni, hogy miért
bomlik belé az ember könnyebben a rossz asszo-
nyokba, mint a jókba. De azt határozottan állít-
hatom, hogy az örületes, eszeveszett, életet tönk-
retető szerelmek kilencven százalékában rossz
asszonyok szerepelnek. Már legalább is olyan asz-
szonyok, akiket rossznak neveznek a többiek. De
azért belé lehet bolondulni a tisztességes asszony
szerelmébe is — néha. Persze ehhez olyan saját-
ságos körülmények kellene, aminők Kaltensch-
midt Henrik életébe belejártak.

A zöld hajó hét utasa közül ötnek a regé-
nyét ismertem már. Ők bolondos, emberi és szí-
vig vágó történet volt ennek az öt különböző fajú
és vérmérsékletű embernek a szerelme. Most ki-
váncsian vártam a hatodik esetét. A hatodikét,
aki Sedrilló kapitány állítása szerint kivételesen
nem a rossz asszonyba bolondult belé és nem a
rossz asszony szerelmétől került a bomlott ideg-
zetűeknek erre a csöndesen uszó mentsvárára.

Kaltenschmidt Henrik nevével valamikor —
nem is olyan nagyon régen — hangos volt a vi-
lág. Európa és Amerika fővárosait sorra járta ez
a nagytestű és bikaerejű ember, hogy egymásután
és ismételtelen két vállukra fektesse a cirkuszi ma-
négekben a birkózás ismert nagyságait. A retten-

tes török zsákhordóval épenugy elbánt, mint a
lengyel hordárral és Afrika baromi erejű négeré-
vel. Mindegyikkel szemben megvolt a testies
egyenlősége mellett az intelligencia fölénye. Kal-
tenschmidt egyetemi hallgató volt Pétervárott.
Oroszországba bevándorolt német család fia. Óriási
ereje akkor tűnt föl, amikor egy vándorló birkózó
trupp tagjait tréfából és fogadásból egy kettőre
földhözteremtette. Olyan fényes ajánlatot kapott
ekkor az imprezáriótól, hogy nem tudott ellent-
állni: fölcsapott birkózónak, ámbar alapjában
véve utálta a kóbor és léha cirkuszi életet, ot-
romba és félművelt kollégáinak társaságát.

Félév múlva lépett először a nyilvánosság elé
és újabb félév elteltével Európa hírességei közé
tartozott. Társai gyilkos gyűlölettel nézték. Gyü-
löltek, mert erősebb és ügyesebb volt, mert nem
ment bele az üzleteikbe és mert látható ellen-
szenvvel kerülte őket. Ugy élt a birkózók riktó
és felszínes világában, mint valami száműzött fej-
edelem a csirkefogók között.

Mindennek persze kevés köze van a szere-
lemhez. De hát a szerelemnek általában kis sze-
repe van egy birkózó bajnok életében. Folytonos
és megerősítő tréning, szigorú és rendszeres
életmód, minden izgalom és fölhevülés kerülése:
ez szükséges ahhoz, hogy a birkózószőnyeg hőse
megtarthassa és újból-újra kivihassa pozícióját.
Egy-egy futó kaland, de legtöbbször egy ragasz-
kodó, szelid nőcske barátsága, amelyben csak-
ugyan több rendszerint a szerelemnél a barátság:
ez a birkózóbajnok szerelmi élete.

Kaltenschmidtnek más lett a sorsa. Termé-

zetesen ő is épenugy megkapta minden főváros-
ban az exaltált és hiszterikus nők szerelmes le-
veleinek áradatát, mint a többi „bajnokok.“ A
birkózódreszből kidagadó izmok mindig vonzanak
egy sereg beteges nőt, akik valóságos mániával
vetik magukat egy-egy csinosabb képű attéta
után. Kaltenschmidtnek még annyira sem kellett
ezek a nők, mint társainak. Utálta a ledér
szerelmeket. Ha idejekorán utjába akad egy töré-
keny, karcu és hűséges leány — érdekes meg-
figyelés, hogy ezeknek a robusztus óriásoknak
rendesen halvány, vékony csontu, apró nő a pár-
ja — Kaltenschmidt bizonytal beírta volna evvel
a cirógató, bohókás macskaszerelemmel. De az
életének másként fonódott az utja.

Bécsben jártak. Három hétre tervezték a bir-
kozó meetinget, amely várakozáson felül sikerült.
Ott volt Kaltenschmidtén kívül Hurlich az orosz
óriás, Zittaniew a lengyel csodabirkózó, az el-
pusztíthatatlan zsákhordó: Kara Mohamed és
Wednesey az új amerikai híresség. A kisebb nagy-
ságokról nem is kell beszélni. Kaltenschmidtnek
alig volt mitől tartania. Három legveszélyesebb
ellenfelét nem egyszer verte már és az ameri-
kainak csak a híre volt nagy. De mindjárt a pro-
dukciók második napján kezdetét vette a baj.

A baj egy kis, mondhatni: jelentéktelen asszony
volt. Egy bécsi nagykereskedő felesége. Szőke, fitos
orru, sok selyemmel, csipkével, briliánsokkal és il-
latszerrel telecícomázott csinos nő. Kicsit hideg-
vérű, kicsit kacérkodó, de alapjában véve olyan
asszony, aki a kényelmes életet, a nyugodt jómó-
dot többrebecsüli minden szerelmi játéknál. Az

fogója, — állítólag jelentkezett is már segéd csapataival. A megajánlott fegyverbarátság feltételei ezek: Ha megadjátok nekem a két és fél milliárd acélcsovékre, akkor én beigérem nektek a Lukács és a Tisza fejét.

Erről szól egy tegnapi leleplezés. Nem tudjuk, igaz-e, vagy sem, de minden körülmény arra vall, hogy: igaz. Nem tudjuk elfogadja-e Justh Gyula az ajánlatot, de bizonyos, hogy az ilyen ajánlatnak az elfogadását nem szokás nyilvánosan beismereni. A Justh-párt mindig tagadta az Auffenberg lovag barátságát, — mi éppen csak annyit tudtunk az egészről, hogy véletlenül a Justh-párt is véderőprovizoriumot követelt ugyanakkor, mikor véletlenül Auffenberg lovag is véderőprovizoriumért harcolt. Azt tudjuk továbbá, hogy véletlenül Auffenberg lovag harcolt a rezolúció ellen Bécsben, mikor véletlenül itthon a legnagyobb erővel kitört a Justh-párt obstrukciója. Azt tudtuk végül, hogy Batthyány Tivadar gróf meglepően érdekes bécsi híreket kapott, mindig a legjobb pillanatban, melyekkel Khuen gróf megbuktatásáért lehetett sikerrel harcolni.

Most még ennyit sem kell tudnunk. Hiszen nem is lesz többet szó az acélágyukról. Most csak az alkalmánymentésről lesz szó. Az acélágyukra majd csak akkor kerül a sor, ha Auffenberg és a magyar parlament szövetkezett ellenzéké győznek.

Serényi miniszter kerületében. Besztercebányáról jelentik: Serényi Béla gróf, földművelésügyi miniszter a városban néhány látogatást tett, majd kerülete ügyében tanácskozott a vezető férfikkal. A miniszterelnök a visszatázott Putnokra.

Az igazságügyminiszter a szamosújvári fegyházban. Szamosújvárról jelentik: Székely Ferenc igazságügyminiszter ma ideérkezett, hogy megtekintse a fegyintézetet. A miniszter megérkezése után meglátogatta Hosszu Vazul görög katolikus püspököt, majd megtekintette az

igazgató vezetése mellett a fegyintézetet, ahol másfél órát időzött. Déliben Hosszu Vazul viszonzta a látogatást, majd a városi hatóságok tisztelegtek a miniszternél.

Mit tárgyal az augusztusi közgyűlés?

— Az előkészítő tanácsülés. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 13

Arad város törvényhatóságának holnap megtartandó közgyűlésén mindössze két-három olyan ügy van a tárgysorozatba felvéve, amely nagyobb figyelmet érdemel, különben pedig a hosszú sorrend igazi nyári köntösben jelentkezik, mert legnagyobb részt csak éppen arra való, hogy a törvényhatóság tudomásul vegye az abban felsorolt ügyeket. Új eszme, vagy nagyobb kezdeményezés a kánikulai közgyűlésben már az ügyrend értelmében sem tárgyalható és valószínű, hogy a törvényhatóság a hatvan pontból álló programot egy ülésében elintézi.

A tanács ma délután Varjassy hajos polgármester elnöklésével tartotta meg előkészítő ülését. Urbán Iván főispán, mint megírtuk, szabadságon van és ezért a közgyűlés elnöki tisztét a polgármester fogja ellátni.

A tanács legnagyobb részt a múlt héten tartott bizottsági ülések határozati javaslatait vette magáévé és csak a Máv. igazgatóságának a gyorsáraktár céljaira átengedendő utcaterület kérdésében foglalt el a bizottságtól eltérő álláspontot. Az új gyorsáru raktárt a vasut a nagyvárad-úton az árjáró mellett akarta megépíteni és ezért az utasítóból egy nagyobb telektömb átengedését kérte. A bizottságok a kérés teljesítését ajánlották is, de a tanács nem javasolja, mert úgy látja, hogy az utca élénk forgalma nem lenne lebonyolítható, ha az megszükkítették. Mikor a Hungária kávéház bérlet cserélt, az új gazda, Marossy Gergely azt kérte, hogy a jövőben asztalait a fal mellett állíthassa fel. A tanács ezt engedélyezte, de a forgalom egyöntetűsége kedvéért kimondotta, hogy Maczky Károly cukrász szintén közvetlenül tiszthelyisége mellett foglalhat csak ajándék. Maczky a tanács határozatát megfélebbezte a közgyűléshez, mert úgy írja ezáltal törzszaknak felét elveszti. A tanács a felebbezés elutasítását javasolja a közgyű-

lésnek. Knefl Béla és társai ama kérelmét, hogy a parcellázási engedély kiadása alkalmával a város részére ingyen átengedendő telkek értéke fejében 1000 koronát fogadjon el a város, pártolólag terjeszti be a tanács és ugyancsak a parcellázási engedély megadását javasolja Goldschmidt Sándor és társai részére, ha ezek a telkek utca frontjait a szabályrendeletben megkívánt 16 méter hosszúságban határozzák meg.

A közgyűlés egyik legfontosabb teendője lesz a Béla tér rendezésére kiirandó tervpályázat feltételeinek megállapítása. 3000 koronás díj kitűzését javasolja a tanács azzal a kikötéssel, hogy a tervező ezért a Vásár téri sortól keletre fekvő összes városrészek rendezési tervpályázat elkészítési köteles. Ezzel a kérdéssel kapcsolatosan határoznia kell a közgyűlésnek az új főreáliskola céljaira átengedendő telket illetően is és minthogy a tanács nem akarja az építkezés kérdését elodáznia, azt javasolja, hogy nyugodjék meg a város közönsége a kultuszminiszter döntésében és a városliget rovasára is engedje át a kormány az az telektömböt, amely a Menkási-utca mentén fekszik és amelyet a majd megnyitandó Dobó-utca határol 3250 négyszögöl nagyságban.

Holnap mutatja be a tanács a kereskedelmi miniszternek azt a leiratát is, amellyel a Weitzer János által tett jótékony és közcélu alapítvány alapító oklevelét jóváhagyta. A törvényhatóságnak az lesz a teendője, hogy az alapítványt kezelő és jövedelmét az alapító oklevelével céljainak megfelelő intézményeket megteremtő gondnokságot megválassza. A gondnokság 12 törvényhatósági bizottsági tagból áll, az elnök Arad város mindenkori polgármestere, vagy annak helyettese, hivatalból tagjai a főkapitány, a főügyész és a kulturtanácsok. A tanács azt javasolja, hogy a közgyűlés Nespera Aladárt, Ottenberg Tivadart, Éles Armin, Adler Andort, Steigerwald Alajost, Faragó Rezsőt, Zima Tibort, Reisinger Sándort, Probst Mihályt, Varjassy Lajos dr.-t, Reinhart Gyulát és Szántay Lajost válassza meg.

A tanács felhívja az ajánlatát, hogy a kultúrpalotában hivatala részére bérbeadandó három szobát helyiséget évi 1200 korona bért fizet, a tanács elfogadásra ajánlja azzal a változtatással, hogy a város ne hűsz, hanem csak tizenkét évre adja bérbe a helyiséget.

urát nem szerette, annyi szent és ez nem is csodálatos. Valami harminc esztendő korszak volt közöttük. Hogy Kaltenschmidtet szerette-e, az talán kiderül a történet folyamán.

Azzal kezdődött az egész, hogy az asszonyka a proscenium páholyból formalisan kokejtált Kaltenschmidtet. És a fiúnak ez az asszony szemébe tünt. El szokott nézni a reája tapadó asszonyi tekintetek fölött, avval az ostoba és csodálatos hidegséggel, amellyel a született arisztokrata nem látja meg a kasztján kívül álló embereket. Azt hiszem maga Kaltenschmidt sem tudná megmondani, hogy miért feledkezett meg erről a szokásáról a nagykereskedőnével szemben. Már pedig annyira meglepedezett, hogy a nagy lelkesedésben majdnem kikapott egyik inferioris ellenfelétől.

Mennél tartózkodóbb valaki a nőekkel szemben, annál könnyebben megesis vele az a szármáság, hogy olyan asszonyra talál, akít meg az élete árán is birni akar. Tapasztalt vén rókákkal és Don Juánokkal ilyesmi nem történik. De Kaltenschmidt se vén róka, se Don Juán nem volt. Szóval első látásra belebolondult az asszonyba. Másnap már tudta a nevét, a lakását, harmadnapra pedig kivitte azt is, hogy egy kisebb társaságban össze tudott találkozni a szőke asszonnyal, akinek bemutatták. Társaságban ezek a súlyemberek, birkózó királyok rendszeren esetlen, formátlan, ügyetlen emberek.

Kaltenschmidt ebben is kivétel volt. Intelligenciája itt még jobban érvényesült, mint a birkózó porondon. Az asszonynak így is tetszett és kezdetét vette egy kis flirt.

Hanem, két más udvalta, másféle fiú, amikor vajaki akár évekig is, ellebzselhet egy asszony, szoknyája körül és megint másféle az, amikor az udvarló tudja, hogy két hét múlva Madridban, vagy Londonban lesz. És Kaltenschmidt összes el nem pazarolt fektelességével vágyódott is az asszony csókjára. Negyedszer beszéltek egymással, amikor Kaltenschmidt találatát kért.

A szőke asszony csak a fejét rázta. — Maga téved. Felreismert mondotta. — En tisztességes asszony vagyok.

De azért másnap is, harmadnap is elment este a páholyába és a szünetekben kisufrant a buffetbe beszélgetni Kaltenschmidtrel. Mulattatta ez a játék, de csak játéknak akarta és nem kért a komolyabb fordulatból. Szépen elféltalkozott lovagjával, meghallgatta a változásait, de még csak a kezét sem engedte megéskölni. Kaltenschmidt majdnem belepusztált ebbe a játékba. A véhetetlenségének vége volt már három ellenfelelvel nem bírt többre jutni, mint eldöntetlen eredményre. És amikor a második hét végén a lényegtől vereséget szenvedett, akkor maga Kaltenschmidt is kétségbe esett. Tudta, hogy csak egy két ilyen vereség kell és a legközelebbi meetingre már vége a hirnevének.

Aznap este az előadás végén egyszerűen beült az asszony kocsjába. A szőke eliskoltotta magát, de megriadt a bojtánytól, hagyta, hogy a kocsi meginduljon. A férj szokása szerint nem volt vele, sőt Kaltenschmidt azt is tudta, hogy nincs otthon sem. El volt szánva mindenre.

amint a kosiba világító gazlángok hullámozva csapkodó fényében látta Komolyt éles arcát.

— Mit akar? Mondja, az istenre kérem, mit akar? Tudja, hogy az, amit most tett, örültség? Tudja, hogy több mint örültség, mert gonózság? Kaltenschmidt megvárta, amíg az asszony elhallgat.

— En csak azt tudom, hogy tönkrementem magáért. Látta, hogy ma este két év óta először legyőztek. Ezt maga tette. Maga tette az, hogy jászott velem.

— En... kezdte a szőke. — Tudom, hogy vágott a szájába Kaltenschmidt nyersen. — Maga tisztességes asszony? Ezt már elmondta nekem. Csak hogy én ezt nem értem meg. Mert ha maga nem szeretne, nem törődne velem, ha legalább is a hírságának nem lenne szüksége reám, akkor az első közeledésnél visszautasított volna. És akkor joggal mondhatná a maga mondókáját tisztességes asszony vagyok. De maga nem így tett. Megengedte, hogy fussak maga után. Alkalmat adott arra, hogy mindjobban belebolonduljak magába. Meghallgatta a legforróbb vallomásaimat s, amikor esdekléseimre nemet mondott, a szemével még akkor is simogatott. Maga csak gyáva asszony, rossz asszony, kényelmes asszony, de nem tisztességes.

A következő percben már megbánta ezt a ki-lőrést. — Maga szeret. Tudom, hogy szeret — mondotta. — Akarom is, hogy szeressen. És ha jó-

Aradi történelmi emlékek. (A polgármester felhívása a közönséghez.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 13

Arad város közönségének egyik legjellemzőbb tulajdonsága a történelmi emlékekkel, a multtal szemben megnyilvánuló pietás. A szülői házban, az iskolában, majd pedig az életben mindig és minden alkalommal a város történeti szerepéről, a polgárság történelmi hirtetéséről kell meggyőződni mindenkinél, aki Aradon él. Ezért bizonyos, hogy eredménnyel jár az a felhívás, melyet *Varjassy* Lajos polgármester ma intéz Arad polgárságához és amelyet itt szösz szerint közlünk:

Kérem Arad sz. kir. város polgáraihoz! Kulturpalotánk építése csakhamar belejezve és a monumentális épület rendelkezésnek átadva lesz. Városunk adófizető közönsége örömmel és teljes megnyugvással fog mielőbb meggyőződést szerezni arról, hogy az építkezéssel felmerült költségek, valamint az épületben elhelyezendő gyűjtemények kezelésével és fejlesztésével kapcsolatos szükségletek a palota saját jövedelméből, nemkülönben az állam részéről már utalványozott és még kétségtelenül kiutalványozandó segélyösszegekből teljes fedezetet találnak.

A kulturpalotában elhelyezést nyer a nyilvános könyvtár, az ereklye muzeum, képtár, a néprajzi és a városi muzeum.

A létesítendő városi muzeumnak legérdekesebb és legtanulságosabb tárgyai lesznek a történelmi, vagy városfejlődési szempontból nevezetes épületekről, helyekről és városrészekről készített festmények.

Ezen állítás helyességét és jogosultságát az aradi gör. kat. templomról, valamint a régi városházáról készített és a Reinhart cég kirakatóban látható festmények iránt megnyilvánuló érdeklődés eléggé igazolja.

A tapasztalt érdeklődés által is buzdítva, tervbe vétetett, hogy Aradnak történelmi, vagy városfejlődési szempontból minden megörökítésre méltó és érdemes pontjáról festmény készíttessék, hogy ezáltal a város multja és fejlődése a késő utókor számára is szemléltethetővé tétessék.

Miután azonban a szóban levő nevezetesebb pontok és helyek legnagyobb része újabb építkezések és rendezések következtében teljesen megváltoztak, a festmények csak régibb fénykép felvételek, vagy rajzok nyomán készíthetők el.

Ennek alapján felkérem Arad polgárait, hogy a régi róm. kat. és gör. kat. templomok, a régi vasúti felvételi épületet, a régi fahidat, az ótemetőt, a főtér egyes régi pontját, a zsigmondházi átkelőt stb. feltüntetendő fényképet, vagy rajzot

szántából nem hajlandó szeretni, hát megtanítom rá így! . . .

És acélos karjával odaroppantotta a vállához a szőke asszony fejét, hátrahajította a nyakát és a zökkenő, robogó kocsi lecsókolta a száját. Szédítő áradattal zúgott a fülükbe a szerelem, de az asszonyban csak addig, amíg a csóktartott. Azután visszatért a maga unalmas és siránkozó monológjához.

— Csunyaság, amit tesz velem. Hát jó: szeretem. Szeretem magát, de azért tisztességes asszony vagyok. Akármit is mond maga: az uramat nem csalom meg.

— Azt nem is teszi — felelte Kaltenschmidt — hanem most rögtön elutazik velem Linzbe, vagy ha tetszik, messzebbre is. Az urával vége van mindennek. Majd megírja neki. S ha elválnak, akkor az én asszonyom lesz!

A kis szőke, a „tisztességes asszony” nem ért rá gondolkodni sem. Kaltenschmidt már gondoskodott előre mindenről. A bérkocsis ugyan a nagykereskedő állandó embere volt, de meg lehetett venni és egyenesen a pályaudvarra ment. Kaltenschmidt karonfogta az asszonyt és úgy vitte föl a vonatra, mintha foglyot vezetne. Az asszony pedig egyre csak azt ismételte:

— Megbánja, amit tesz velem. Én tisztességes asszony vagyok.

— Tudom, hogy az — felelt cinikusan Kaltenschmidt. — Hiszen épen azért szeretem.

Éjfél tájban érkeztek Linzbe. Bűnügyi vizsgálat lett a dologból és a kihallgatott tanuk azt vallották, hogy az asszonyt valósággal vitte, emelte magával a férfit: a vonatról a kocsi, a kocsi-

(festményt) megvételre, vagy rövid használatra hozzám beküldeni sziveskedjenek. Arad, 1912. augusztus hó 13-án. *Varjassy* Lajos polgármester s. k.

A nagyenyedi beszámoló előtt. (A munkapárt Lukács kisérétében. — Tisza nem megy Nagyenyedre.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, augusztus 13.

A magyar politikai világ érdeklődése teljesen *Lukács* László nagyenyedi beszámolója felé irányul. A miniszterelnök kijelentéseit várják érdeklődéssel a kormány táborában, amely impozáns arányban vonul föl a pártvezére mellett Nagyenyeden; de a miniszterelnök nyilatkozatait várja az ellenzék is, mert ez lesz az első alkalom arra, hogy az őszi háboru, vagy béke esélyeire következtethessenek a legilletékesebb faktor kijelentései alapján.

Minden jel arra vall, hogy a beszámoló csakugyan olyan szenzációs lesz, aminőnek várják, mert *Lukács* a leghivatottabb arra, hogy végre világosságot vessen a készülő választójogi reformtervezet lényegére, amelyről ma meglehetősen bizonytalan és ellentmondó hírek keringenek, mert az egyes értesülések csak a tervezet egyes szempontjairól számolhattak be.

Minisztertanács a beszámoló előtt.

Lukács László miniszterelnök ma délután érkezett Budapestre. Holnap minisztertanács lesz, amelyen folyó ügyeket intéznek el.

Munkapárti képviselők Nagyenyeden.

Lukács László miniszterelnök szerdán este kilenc óra huszonöt perckor indul el nagyenyedi beszámolójára. A miniszterelnököt utjára a nemzeti munkapárt számos tagja is elkíséri. A miniszterelnök és kísérei *nem különvonaton* utaznak, hanem a rendes esti kolozsvári gyorsvonathoz kapcsolt szalonkocsikon. A képviselők közül eddig a következők jelentették be részvételüket: *Almay* Olivér, *Almássy* László, *Angyal* József, *Antal* Géza, *Balásy* Árpád, *Baross* Gyula, *Bay* Lajos, *Bárczay* Ferenc, *Bethlen* József gróf, *Bethlen* Pál gróf, *Bianár* Béla, *Borbély* Lajos, *Burgján* Aladár, *Ciocan* János, *Csáky* Gusztáv gróf, *Czobor* László, *Csuzy* Pál,

ból a szállodába és ott föl az emeletre. A második emeleten kaptak szobát. Tíz perccel utóbb vége volt mindennek. A szálló személyzete segélykiáltásokra, lármára futott össze. A szőke asszony akkor már a járda kövezetén feküdt véresen, halálra ronsolt tagokkal. Ugy, ahogy a szobába belépett: kalappal a szőke fején, selyem színházi köpenyben. Amikor Kaltenschmidt egyedül maradt, a férfi első ölelése elől kivette magát a nyitott ablakon az utcára. És ebben az utolsó percben is azt mondta:

— Tisztességes asszony vagyok!

Eddig van a történet. Kaltenschmidt a linzi kaland után eltűnt a szereplés porondjáról. Ami kis vagyont összegyűjtött két éves fényes pályája alatt, azzal ide menekült a zöld hajóra. Felejtteni akar: azt a percet akarja elfelejtetni, amikor az a szőke asszony egy csók elől a halálba repült — a tisztességes nevében.

A rossz asszonyok lélektanát és fiziológiáját roppant bölcsen meg tudják magyarázni szerelmi bölcselők és regényírók. Tudják okát-fokát, rejtelmét adni minden változatnak és eltérésnek. Szeretném, ha akadna valaki, aki magyarázattal szolgál például Kaltenschmidt Henrik esetében. Hogy egy asszony, akit szeretnek és aki szeret, miért választja inkább a halált is, mint azt, hogy odaboruljon egy egész életre az embere vállára. Mert az nem magyarázat, hogy „tisztességes asszony” volt. Ez csak két szó. Rejtelmes két szó, annyi szent. Ebben az esetben az asszony halálával, a férfi önkéntes életével fizetett meg azért, mert egyikük sem tudta letépni a rejtelen fátyolát.

Dahintan Ernő, Dániel Gábor báró, Des Bordes Ernő, Dióssy Imre, Dobieczy Sándor, Ertl János, Ertsey Péter, Farkas Pál, Grätz Gusztáv, Haller József gróf, Hantos Elemér, Hámory László, Hegedüs Kálmán, Huszár Károly (nagyzorlenci), Illosvay Lajos, Issekutz Győző, Jakabfi Elemér, Jaros Vilmos, Kazy József, Kállay Tamás, Kálmán Gusztáv, Keltz Gyula, Kiss Ernő, Konyovits Dávid, Kubinyi Géza, Lator Sándor, Láng Mihály báró, László Mihály, Lázár István gróf, Magyar Károly, Mangra Vazul, Mayer Ödön, Mán Lajos, Mihályi Béla, Miskolczy Imre, Molnár Béla, Montbach Imre, Muslay Gyula, Münich Kálmán, Nagy József, Nagy Sándor, Nemes Zsigmond, Neugeboren Emil, Német Károly, Nyáry Alfonz báró, Nyegre László, Papp Géza, Pál Alfréd, Pálffy Sándor gróf, Philipp János, Pirkner János, Podmaniczky Endre báró, Pongrácz János gróf, Radvánszky Antal báró, Rakovszky Iván, Rednik Gábor, Richter János, Rónay Antal, Rosenberg Gyula, Rudnyánszky György, Szacelláry György, Sándor János, Sárkány Ferenc, Schuller Rezső, Scitovszky Béla, Siegescu József, Simon Elemér, Sipeky Sándor, Szász Károly, Szász Pál, Szent-Iványi Gyula, Székely Ferenc, Székely Aladár, Szinnyey-Merse Félix, Stankovszky Imre, Sztojka Kálmán, Tagányi Sándor, Takács József, Telecsky Kristóf, Teleky József gróf, Teleky Ferenc gróf, Teleky Samu gróf, Vadász Lipót, Varga Gábor, Vermes Zoltán, Werner Gyula és Zathureczky István.

Elkísérik továbbá a miniszterelnököt a következő főispánok is:

Bán Endre, Betegh Imre, Bethlen Balázs gróf, Bekássy István, Eszterházy Kálmán gróf, Haller János gróf, Hunkár Dénes, Kemény Ákos báró, Mara László, Mikes Zsigmond gróf, Szalavszky Gyula, Szentkereszthy Béla báró, Szily Tamás és Vay Tibor gróf.

Tisza István távolmaradása.

Ma azt a hírt terjesztették fővárosi politikai körökben, hogy *Tisza* István gróf, a képviselőház elnöke, ma Csergőre utazott, onnan holnap Nagyenyedre utazik, hogy jelen legyen *Lukács* László miniszterelnök beszámolóján. A miniszterelnök tiszteletére adandó banketten *Tisza* gróf beszélni fog.

A Budapesti Tudósító ezt a híresztelést megcáfolta azzal, hogy *Tisza* Istvánnak ebben a kérdésben ez az álláspontja, hogy a képviselőház elnökségének, amely felül áll a pártokon, nem lehet részt venni pártpolitikai beszámolón és ezért úgy *Tisza* István gróf, mint az alelnökök távol fognak maradni a nagyenyedi beszámólótól.

Munkapárti beszámolók.

Lukács László nagyenyedi beszámolója után több munkapárti képviselő tartja meg beszámolóját. *Hantos* Elemér dobrai és *Münich* Kálmán iglói képviselők már most járják kerületüket. Augusztus 25 én tartja *Tisza* Kálmán gróf beszámolóját Nagyszalontán, *Ertsey* Péter Berettyóújfalun, *Lukács* György Gyulán, *Telegdy* József Beélen, *Sárkány* Ferenc Komáromban. Még augusztus hónapban beszámolót tartanak *Kállay* Tamás Székelyudvarhelyen, *Kálmán* Gusztáv Kolozsváron és *Miskolczy* Imre Tatán. Részint augusztus végén, részint szeptember elején számolnak be kerületeiknek a szatmár-, komárom- és veszprémmegyei munkapárti képviselők.

A kormány választójogi tervezete.

Vasárnap óta egy választójogi reformtervezetet ismertetnek a sajtóban, amelynek az érdekességét az adja meg, hogy a kormányhoz közelálló lapból került a nyilvánosság elé. Egy másik kormánypárti lap már megcáfolta azt a hiedelmet, hogy ez a tervezet a kormány jelenlegi reformtervezete lenne. A Budapesti Tudósító pedig ezt a

cáfolatot tette közzé: A lapok által közölt választójogi tervezetek nem hitelesek és az abból vont konzekvenciák természetesen semmiféle alappal nem bírnak. Mindazok a nyilatkozatok, amelyeket a lapok erre vonatkozólag a belügyminiszter, illetőleg a belügyi államtitkár szájába adtak, merő koholmányok.

Valószínű, hogy a nyilvánosságra jutott tervezet a kormányrak régebbi, Lukács László miniszterelnök által Kossuthoz juttatott tervei közül való és a most készülő új reformtervezettel szemben régen túlhaladott álláspontból indult ki.

Megbízható, a miniszterelnök terveibe beavatott egyénisége kijelentése szerint a kormány sulyt helyez arra, hogy tervezete a pártok egyetértésével jöjjön létre s egyik békéltető azon munkálkodik, hogy pártközi bizottság mondjon róla véleményt és eszközöljön rajta javításokat.

— E tervezet alapján — kérdezték a politikustól — van-e sejtése a kormánynak, hogy miként alakulnak ki a pártok?

— Van. De csak amolyan tapogatózás féle. Hitem szerint a pártok arányában nagy eltolódások lesznek. Ha kezdetben nem is, de életbeléptetése után 2—3 esztendőre ki fog alakulni két tömör párt: a liberálisok és a konzervatívok pártja. Természetes, hogy e két nagy fa tövében elfér még egynéhány apróbb, vagy nagyobbacska párt is: osztályérdekek erősebb képviselése.

— Szociálista-párt lesz-e?

— A kormány számítása szerint választójogi tervezete legalább harminc szociáldemokrata mandátumhoz vezet. Magában a fővárosban a kerületek szaporítottán, öt-nyolc kerület meghódítására számíthatnak a szociálisták.

— És a kormány többsége?

— A többség sorsa Isten kezében van. De a tervezet megalapozásán látszik, hogy a kormány, ezentul is a polgári rendre támaszkodik, amely elég érett és erős arra, hogy a tulzóan radikális elemekkel szemben a nyugodt előrehaladás munkáját végje és folytassa.

Tolnamegye a kormány mellett.

Szegszárdról jelentik: Tolnamegye törvényhatósági bizottsága ma tartott rendkívüli közgyűlésén 142 szóval 51 ellen a legnagyobb lelkesedéssel bizalmat szavazott a kormánynak, az obstrukciót elítélő határozatot fogadott el és örömet fejezte ki afelett, hogy Tisza István gróf ellen elkövetett merénylet nem sikerült.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Esperanto kongresszusok Magyarországon.** Budapest a jövő hét folyamán kétféle esperanto kongresszus is lesz, melyek betöltik az egész hetet. A krakkói VIII-ik esperanto világkongresszusról már vasárnap, 18-án megérkeznek a különféle nemzetek képviselői a harmadik katolikus esperanto kongresszusra. (Az első Párisban, a második Hágában volt 1910-ben, illetve 1911-ben. Sok száz külföldi és hazai esperantista 18-án kezdi meg ülését, melynek során Giesswein Sándor dr. országgyűlési képviselő bevezető beszédet mond az esperantizmusról és a békemozgalomról, azután különféle fontos ügyek tárgyalása és kérdések eldöntése kerül sorra. Antialkoholizmusról fognak beszélni. A kongresszus további tárgyai: „Az Esperanto a kat. ifjak egyesülése érdekében”, „A kereszténység egyesülése, különös tekintettel az orthodox egyházra”, „Az egyház védelme a szabadkőművesek támadásával szemben”. (Richardson apát beszéde). „Érvek Isten létezéséről matematikai szempontból”, (Vörös Cirillől) stb. A kongresszisták a külföldi vendégekkel együtt részt vesznek 20-án a Szent István napi körmenetben és ünnepségben; délutánként pedig kirándulásokat tesznek, végül augusztus 23-án a kongresszus berekesztése napján Esztergomba utaznak. Ugyancsak Budapestén és az előbbi kongresszussal egy időben lesz az első magyar esperanto kongresszus. Annál is inkább ér-

dekes e kongresszus reánk aradiakra nézve, mert itt dől el az, hogy a jövő évi, tehát a második országos esperanto kongresszus, mely vidéki városban tartassék és Pozsony, Debrecen, Kolozsvár városok mellett Aradot is javaslatba hozzák, mint a második kongresszus helyét. Az idei kongresszuson természetesen az aradi esperantisták is képviselhetik magukat.

Romok a Márványtenger partján.

— Ötvenezer embert tett hajléktalanná a földrengés —

Távirati tudósítás.

Konstantinápoly, augusztus 13.

A földlökések a földrengés által sújtott vidékeken még mindig tartanak. A Ganosz és Kore közt levő hegyek süllyedtek. Azt mondják, hogy a Terfurdah-hegyen kráter képződött, melyből füst száll föl. Myriofilóban egy órával a földrengés előtt erős robbanást hallottak. A romok alatt még sok halott fekszik. Attól tartanak, hogy a holttestek szabadon való fekvése miatt ragadós betegségek keletkezhetnek. 50.000 ember hajléktalan. A megkezdett segítőakció, tekintettel a szerencsétlenül jártak nagy számára, ki nem elegendő.

Naponkint több és több gőzös érkezik Konstantinápolyba a földrengés területéről és sok sebesültet, valamint hajléktalan görögöt hoznak magukkal, akiket a segítőbizottság részben a kórházakban, részben pedig görög honfitársaknál helyez el. A galatai kikötőben, ahol a hajók kikötnek, szivettépő jelenetek játszódnak le. A legtöbb sebesült égett sebbel van borítva s e mellett igen soknak csonttörése is van. A sebesültek közül számosan a Konstantinápolyba való utazás közben a hajó földlökésén megőrültek, vagy elvesztették beszélőképességüket. A parttól távolabb eső helységekből csak igen kevés híre érkezik.

A földrengés a legnagyobb volt, amely eddig Törökországot érte. A Márványtenger partján legalább is háromezer ház omlott össze, vagy égett el a földrengés következtében. Körülbelül ugyanennyire tehető a hajléktalanok száma is. Muriofitében, ahol tizenkétezer ház volt, ezer ház omlott össze. Horában nyolcszáz ház közül ötven és itt a hatezer főnyi lakosságból kétszázötven ember súlyosan megsebesült, száz pedig meghalt. Peritázisban ezer házat pusztított el a földrengés. Dánoszban és Herakliszban a községnek a fele teljesen elpusztult. Gallipoliban háromszáz ház dőlt össze, közöttük az iskola és a konak egy része is. A fogház szintén erősen megrongálódott s a foglyok ki akartak szabadulni a börtönből, de a csendőrök puskatüzeléssel szorították vissza őket. A csendőrség puskáinak ropogása még fokozta a rémületet. Drinápolyban hét ház pusztult el, közöttük egy mecset is, míg a konak súlyosan megrongálódott. Itt nyolcvan ember halt meg és kétszázán megsebesültek. Skolarionban a négyezer főnyi lakosságból száz ember pusztult el. A Márvány szigeten a földrengés után tűz támadt, amely az iskolát, a templomot és még több házat elhamvasztott.

A kormány a torpedókkal eddig négyezer darab kenyeret, nyolcszáz sátrat, igen sok orvosságot és háromezer font pénzt küldött a földrengés területére. Négy görög gőzös szintén igen sok élelmiszert és segítőeszközt vitt az inségeseknek. A görög lapok gyűjtést indítottak meg, amely már eddig is igen nagy összeget ért el.

Bécsből jelentik: Kopler Márton dr., a kitünő asztromonóm és geológus a gallipoli-i földrengésre vonatkozólag kijelentette, hogy a földrengés fészkekből, helyzetéből, nagyságából és idejéből arra lehet következtetni, hogy a rengést a föld belsőjében végbement nagyarányú földrétegtolódás okozta.

A kapu nélküli ház.

— A pervesztes csanádi püspök. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Temesvár, augusztus 13.

Érdekes pörben mondott ma délelőtt kilenc órakor ítéletet Darnay temesvári járásbíró. A pör felperese Friedmann Manó temesvári belvárosi háztulajdonos, az alperes pedig Glattfelder Gyula dr. csanádi püspök volt, akik így kerültek szembe:

Friedmann Manó háza a temesvári püspöki rezidenciának közvetlen szomszédságában van. A háznak nincs kapuja s a lakók egy, a püspöki telken épült kis kapubejáraton át közlekedtek a házba. Julius huszonhatodikán megjelent a megyéspüspök jogi képviselője, Frecot Menyhért dr. a Friedmann-féle házban s a kapualjba két táblát függesztett ki, amelyek szerint a püspök a Friedmann-féle ház lakóinak visszavonásig megengedi a kapuján való átjárást. Egyben Wertheimzárt tétetett a kapura és Friedmann Izsóval, a ház egyedüli lakójával reverzálist akart aláírtni, mely szerint ő a püspök feltételeit tudomásul veszi s a kaput továbbra is, de csak a tulajdonos szivességéből használhatja.

Friedmann Izsó nem írta alá a reverzálist, mire a kaput a következő napon bezáratta a püspökség. A járásbíró előtt pedig megindult az érdekes per. Friedmann Manó háztulajdonos ugyanis birtokháborítás miatt sommás visszahelyezési keresetet adott be Glattfelder püspök ellen. A perben a püspököt Frecot Menyhért dr. egyházmegyei ügyész, a felperes Friedmann Vértés Adolf dr. képviselte. A tárgyaláson fellépett még mint felperes Friedmann Izsó is, aki a házban lévő egyetlen lakásnak két év óta lakója.

Frecot Menyhért dr. beismerte, hogy a táblákat kiakasztotta és a kapura zárt tétetett és miután Friedmann Izsó a reverzálist vonakodott aláírni, ő a kaput be is záratta és a kulcsot magához vette. Ezt azonban azzal indokolja, hogy a megyéspüspök, illetőleg elődei Friedmannak és jogelődeinek csupán szivességéből bocsájtották rendelkezésükre a vita tárgyát képező bejáratot. Felperes az átjárási szolgalmat meg nem szerzhette. A püspöki javak ugyanis királyi adományozásból származtatják eredetüket, minek következtében közjogi jellegűek s „res extra commercium”-ot képeznek, melyekre harmadik egyén személyi jogot nem szerzhet. Előadta továbbá Frecot dr. azt is, hogy a szolgalmi jog elismerése iránt a Friedmann-féle ház ezelőtti tulajdonosai, a kiskorú Rémi gyermekek, is indítottak pert az akkori püspök ellen, melyet azonban elvesztettek.

Friedmannék ezzel szemben hivatkoztak arra, hogy a múlt század ötvenes éve óta nemcsak használják a kaput, hanem a kapubejáratot és a kilenc négyszögölnyi folytatólagos területet békésen és háborítatlanul birtokolják is.

A bíróság beszerezte a Frecot dr. által idézett előbbi per iratait és megállapította, hogy Rémiék tényleg folyamatosítottak pert a püspök ellen, mivel azonban időközben a házuk tulajdonjoga Friedmann Manóra szállt, a pert elejtették.

Három érdemleges tárgyalás volt ez ügyben a járásbíró előtt, míg ma délelőtt az ítélethozatalra kerül a sor. A pör: Glattfelder Gyula püspök vesztette el.

Az ítélet rendelkező része kimondja, hogy a püspöknek huszonnégy órán belül ki kell nyitnati a kaput, ezenkívül elmarasztaltatik a háromszázhatvanöt koronát kitevő felmerült perköltségek viselésében. Amennyiben ezen ítéletnek nem engedelmessé válna, azaz a kaput újra bezártná, öt-száz korona bírságot köteles fizetni.

A rendelkező rész után következő indokolás lényegében azon alapszik, hogy a sommás vissza-

helyezési perben, amelyet a felperes Fridmannék megindítottak, a bíróság a tényleges birtokot védi azzal szemben, aki a bíróság megkerülésével valakit birtokában háborít. Már pedig felperesek évtizedek óta vannak a kapun való zavartalan átjárásnak birtokában és így alperesnek nem volt joga, ha bármily egyéb jogcímen igényt tart is a kapubejáratra, bírói beavatkozás nélkül önhatalmulag eljárni, azaz megfosztani felperest a kapubejárati használatának lehetőségétől. Felhozza az ítélet indokolása azt is, hogy a püspök bírói felhívásra kijelentette, hogy nem akarja és nem is tudja igazolni azt, hogy a kapubejáratra vonatkozó tulajdonosi jogokat miként gyakorolta. A bíróság ezen az alapon megállapította a békés és háborítatlan birtoklást és a megyés püspököt az ítélet rendelkezése szerint marasztalta.

Az ítélet kihirdetése után a püspök jogi képviselője azonnal átadta a vitás kapu kulcsát és a kaput még délelőtt megnyitották. Frecot Menyhért dr. különben az ítélet ellen felebbezést jelentett be.

Polónyi Géza — ügyvédjelölt.

(A drága ügyvédi bejegyzési illeték.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, augusztus 13.

Amikor Kovács Gyula a Házban ismert tettét elkövette, a család Polónyi Gézát, a volt igazságügy-minisztert kérte fel védőnek. Polónyi örömmel vállalta a megbízást.

— Majd megmutatom én az új generációnak hogyan kell védeni, — mondogatta büszkélkedve fiskális barátainak.

És a volt igazságügy-miniszter, régi idők híres fiskálisa, komolyan hozzálátott a védelemhez. A fia, Polónyi Dezső dr. irodájából ládászámra hozatta le a jogi könyveket. Az új perrendtartás okozta neki a legtöbb gondot, mert ez ép abban az időtájtban lépett érvényre, amikor a kegyelmes ur az ügyvédi praktizist abbahagyta.

— Mindegy, újra meg fogom tanulni, — mondta. Ezzel kiadta a parancsot, hogy fia egész jogi könyvtárát szállítsák ki Köröskényre, ahol a hársfák alatt könnyebben esik az olvasás. Mult az idő. Amire kezdetben nem gondoltak, az volt, hogy a kegyelmes ur rég kitérítette magát az ügyvédi kamarából s így ügyvédi mesterséget nem folytathat.

— Hát be fogom magam újra jegyeztetni. Még miniszterből úgy se lett ügyvéd.

Emellett maradtak. Közben az történt, hogy Polónyi Dezső elutazott Stockholmba az olimpiai versenyekre. Egy szép napon, ép amikor a svéd király reggelit adott a versenyzők tiszteletére, express táviratot kézbesítettek a fiatal honatjának, Polónyi Géza azt tudakolta, hogy mi lesz az ügyvédi bejegyzéssel?

— Hogy mi lesz a bejegyzéssel? Hát adja be apám a kérvényét, — sürgönyözte vissza Dezső. Másnap új távirat érkezett, amelyben az öreg Polónyi arról értesítette fiát, hogy a kamarai illeték sokba kerül. Kunyi adót ő nem fizet.

A sok sürgönyváltás alatt befejeződtek az olimpiai versenyek. Hazajött Polónyi Dezső és telegrafált az apjának, hogy megjött, áll a rendelkezésére. Az öreg ur fölutazott Köröskényről és a leghatározottabban kijelentette, hogy ő az ezer korona bejegyzési díjat nem fizeti meg.

— Keressünk egy más megoldást, — tűnődött tovább.

— Én tudnék egy módot.

— No, mi az?

— Hát bejegyeztetem apát ügyvédjelöltnek az irodámba. Így aztán helyettesít engem majd az esküdtzéki tárgyaláson.

— Hm. Hm. A gondolat nem is rossz. Mégis csak szerencsés kópé vagy te.

— Miért?
— Mert olyan fiskális nincs a világon, akinek a jelöltje egy volt igazságügy-miniszter.
Az ügy tehát most úgy áll, hogy Polónyi Géza mint ügyvédjelölt fogja védeni az esküdtzék előtt Kovács Gyulát.

Elmebajos telekkönyvvezető.

— Az aradi rendőrség vendége. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 13.

Ma este kilenc órakor Vida Vilmos aradi rendőrfelügyelő, aki ma inspekción szolgálatot teljesített a főkapitányságon, kijött a városháza kapujába. Ott különös férfi állott eléje. Az illető magas, erős, 35 év körüli hatalmasan megtermett ember volt és amikor meglátta a rendőrtisztet, házsártoskodó hangon szólította meg:

— Ön ide tartozik?

Vida Vilmosnak nagyon föl kellett emelni a fejét, hogy a szemébe nézzen a különös modoru férfiúnak:

— Hát persze, hogy ide tartozom.

— Még se járja, hogy este kilenc órakor üres legyen az aradi városháza.

— Dehogyan üres — felelte az inspekción rendőrtiszt — hiszen én itt vagyok és fölveszem, ha panásza van.

A jó ruházatu és intelligens külsejű férfi most már békülékenyebb hangnemben folytatta:

— Az már más. Akkor hát önnek mondom meg, hogy tartóztasson le. Én régi katonaszökevény vagyok és most szeretném, ha besoroznának. Meguntam már a bujkálást. Katona akarok lenni, de a bevonulásom után tíz napra, főbelövőm magam. Csak tíz napig szolgállok.

— Hát miért akarja magát főbelőni?

— Annak a békésgyalui önkéntesnek a drámája engem nagyon meghatott — folytatta a dus bajuszu ember — én is olyan szép halált szeretnék, mint az a gyulai önkéntes és hogy engem is olyan szépen temessenek el.

A rendőrtiszt szánalommal nézte végig az idegent, miközben előékenyen bevezette az inspekción szobába. Akkor már látta, hogy csendes örüléssel van dolga.

— Ha egy kicsit vár ön — mondta a titokzatos embernek — akkor azonnal idehivatom a sorozó bizottság elnökét és gondoskodom, hogy besorozzák.

Ezután megkerestette a városban Kabdebó György dr. inspekción rendőrorvost, aki rövid idő múlva már bent volt az őrszobában.

— Kérem, — mondta Vida — ez az ur katona akar lenni, tessék megvizsgálni és besorozni.

Kabdebó dr. levettette az illető férfi kabátját, s miközben a vizsgálatot imitálta, a rendőrtiszt a szabadon maradt kabát belső zsebéből kivette az erszényét. Abban megtalálta a különös ember személyére vonatkozó iratokat. Abból megállapították, hogy Kunsági Frigyes a neve, 34 éves, Szászsebesre való telekkönyvvezető. Az apja jómódu háztulajdonos, ő maga pedig a gazdasági akadémiát is elvégezte és ez évben nevezték ki telekkönyvvezetőnek.

Miután ezeket megállapították, Kabdebó dr. befejezte a „vizsgálatot” és megnyugtatta a szomorú ujoncot.

— Olyan katona lesz magából, mint a pinty. (És ezt nyugodtan mondhatta is, mert egyetlen pinty se volt még katona.)

— Azonnal bevonulhatok? — tudakolta az erdélyi telekkönyvvezető.

— Hogyne, majd elvezetik a kaszárnyába. Azonnal ott lehet.

És nyomban parancsot adott egy rendőrnek, hogy vezesse el a szerencsétlen embert a közkórház elmebetegjei közé.

Török ifju — magyar leány . . .

— Nemzetközi labdarugó mérkőzésből házasság. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, augusztus 13.

Az esemény helye az Aréna-ut egyik új palotájának a földszintje, ahol a budapesti török főkonzulátus egyszerű hivatali helyisége van. Dél előtt tizenegy órakor kocsi áll meg a kapu előtt s karcsu, gyönyörű szőke leány száll ki belőle s széles, kerek, világos, rózsás kalapban, könnyű, elomló fekete köpenyben, majd egy idősebb ur-asszony s egy atléta termetű, pelyhedző bajuszu ifju, akinek hatalmas testén szalonruha feszül, fejét pedig piros fez fedi.

Esküvőre mennek a főkonzulátusra. Mint már jelentettük, Kolozsvárról jöttek Budapestre, hogy itt egybekeljenek török jog szerint. A menyasszony baróthi Ince Gabriella, néhai Ince József országgyűlési képviselő és Telepy Gabriella, másodszor férjezett Könczey Imréné leánya. A fiatal leány, a kolozsvári bálkirálynő, híres, nevezetes családból való; anyai ágon Telepy Károly festőművész unokája és Egressy Gábor dédunokája.

A vőlegény Ahmed Djelal bég, a török szenátus titkára. Még csak huszonhárom esztendő. Előkelő családból származik; apja, *Sepket* basa, aki már meghalt, szenátor és tábornok volt. A fiatalember európai nevelésben részesült, hazájának első atlétája. Tavaly Kolozsvárott járt egy török labdarugó csapattal s akkor ismerkedett meg menyasszonyával. Az ismeretségből kölcsönös szerelem lett.

A főkonzulátuson a fiatal párt és az örömszülőket *Simon* effendi konzul fogadta igen szívesen. Megjelentek a tanúk is. A vőlegény részéről: *Husszein Arif* budapesti műegyetemi hallgató és *Haider Akif* Ganzgyári gyakornok; a menyasszony részéről: *Péterfy István* dr. budapesti ügyvéd és *Ullrich Miklós* építész.

Egyik munkatársunk, aki jelen volt az esküvőn, amíg az egyszerű szertartás el nem kezdődött, beszélgetett a bájos menyasszonnal.

— Istenem, mondotta, bár szeretem a vőlegényemet, mégis úgy reszketek. Most még csak ez a földrengés kellett, hogy még jobban féljek. Ne gondolja, mintha aggódnék jövő sorsomon, hiszen meggyőződtem, hogy vőlegényem családja a legelőkelőbb török familiák közé tartozik. Arról is biztosítottak, hogy úgy élhetek, mint itt magyar földön. De mégis!

Megérkezett a pap: *Abdul Latif* effendi, a budapesti izlam egyházközség imámja és elnöke. Szürkeruhás, piros fezes ember, akin nem látszik meg a papi hivatás, inkább kereskedőnek nézne az ember.

A konzul először fölolvassa a magyar és francia nyelven írt házassági szerződést, amelyet a vőlegény írt alá. Ez az érdekes irat így szól:

Jelen szerződésben nőmet, Ince Gabriellát velem egyenlő rangu házasságnak ismerem el. *Kötelemem magam, hogy egynevelésben élek vele s ennek megfelelően megengedem, hogy a magyar viszonyok szerint rendezhesse be életét, valamint biztosítom neki mindazokat a jogokat, szabadságot és életet, a melyet a magyar nő élvez hazájában. A mennyiben, bár részben is, nem tartanám be ígéreteimet, ez való ok.*

Végezetül a házassági szerződésben nagyobb összeg kártérítésre kötelezi magát, ha a szerződés pontjait nem tartaná meg.

Az esküvő éppen nem volt ünnepies, hasonlít a mi anyakönyvi egybekelésünkhöz. A konzul megkérdezte a vőlegényt, akar-e férje lenni Ince Gabriella kisasszonynak.

— Igen, hangzott a válasz.

— Kisasszony, szolt a konzul francia nyelven a menyasszonyhoz, akar-e felesége lenni Ahmed Djelal bégnek?

— Igen, felelte a leány.

Erre a konzul a házasságot megkötöttnek jelentette ki. Következett a fiatal pár és a tanuk névirása az anyakönyvbe s a szerződés hitelesítése. Ezután az imám rövid imádsággal megáldotta az új frigyet.

Tizenkét óra már elmúlt, a mikor az új pár, az örömszülők és tanuk elhajtattak a konzulátusról a Metropol szállóba, ahol közösen megébédtek.

A török-magyar házaspár még két napig Budapesten marad, azután elutazik Konstantinápolyba. A fiatal asszonynak az a szándéka, hogy egy-két hónap múlva Kolozsvárra utazik a férjével s ott magyar anyakönyves előtt is megerősíti házasságát.

Megismételt házasságkötés.

— Érdekes pár az aradi anyakönyvi hivatalban. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 13

Az aradi anyakönyvvezetői hivatalban megjelent egy jól öltözött fiatal ember, aki a karján egy igen csinos fiatal nőt vezetett. A bemutatkozás nehezen ment, mert sem a férfi, sem a nő sem magyarul, sem németül beszélni nem tudtak és a nyelvük meglehetősen gyorsan pergett, ami még Szondy Bélának, Magyarország legtöbb nyelvet beszélő anyakönyvvezetőjének is megnehezítette annak meghatározását, vajon az ifjú pár a földkerekség mely részéből szakadt Aradra. A csinos hölgy tüzes szemei, szénfekete haja és napbarnította arca segítette ki zavarából a magyar attilás anyakönyvvezetőt, aki ethnográfiai ismereteink segítségével próbálta megállapítani, hogy kik legyenek az eleje járulók.

— Azt hiszem, hogy önök olaszok! — mondotta nekik Itália zengzetes nyelvén s a férfi szemei felcsillogtak az örömtől, hogy Arad város anyakönyvvezetői hivatalában klasszikus hazája nyelvén beszélhet.

Körülbelül másfél perc alatt, aztán meg is értette jövetelének célját. Elmondotta, hogy az, akit a karján tart, az ő hitves felesége, akivel 1911. év február 15-én Bessicában, Északolaszországban az olasz törvények szerint az ottani székesegyházban a plébános előtt házasságra lépett. A házassága így tehát az olasz jog szerint érvényes, mert ott az említett napon a törvény még nem kívánta azt, hogy az egyházi kötést a polgári házasság előzze meg. Mint házasok éltek egy esztendő óta, amit a budapesti olasz főkonzulátus bizonyítványa is igazol. Most azonban azzal a kérelemmel fordul az aradi anyakönyvvezetőhöz, hogy adjon neki engedélyt másodszori házasságkötésre is, amit a magyar törvény nem ismer.

Ezzel a nem mindennapi kérelemmel beállító idegent, Fábris Giovanni Antoniónak a feleségét Marchetti Szerafina Volantának hívják. Aradra azért jöttek, mert Fábris itt mint esatorna építő vállalkozó akar letelepedni és nem tartaná összeegyeztethetőnek az olasz jellemmel — mondja ő — hogy új hazája törvényeit ne respektálja, már csak azért is, mert Olaszországban is új házassági törvény van — június elseje óta.

Ezideig ugyanis az olasz házassági jog szerint a polgári hatóság előtt csak az egyházi esketés után kellett megjelennie a házastársaknak. Ha ezt elmulasztották, a csak egyházilag megkötött házasság érvényes volt, de a hatóság pénzbüntetést

rótt ki a felekre. Most Olaszországban is kötelező a polgári házasság az egyházi előtt.

Az anyakönyvvezető jegyzőkönyvbe foglalta a kívánságokat és a polgármesteri hivatal útján a belügyminiszternél kieszközölték, hogy a törvénytől eltérőleg Fábris Giovanni Antonió az egyházi esketés után köthessen Aradon polgári házasságot. A meghirdetés is megtörtént és holnap adja össze Szondy páter a terisói olaszt az ő Szerafina Violantájával.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Táblai döntés a vízmű pörben. Megirtuk lapunkban annak idején, hogy a nagyváradi ítélőtábla a vízvezetéki társulat és a város között folyó perben a törvényszék ítéletét megváltoztatta és a megváltási ár megállapítását szakértőkből álló bizottságra bízta. A bizottságba a város a maga részéről Zerkovitz Rudolfot küldte ki. Zerkovitz bizottsági tagsága ellen Mandl Vilmos dr., a vízvezetéki társulat jogi képviselője felfolyamodással élt, de ezt a felfolyamodást a nagyváradi ítélőtábla ma érkezett végzésében elutasította.

§ Becsületsértés a bankalapítás miatt. Budapestről jelentik: A múlt évben elhatározták Rozsnyón, hogy Sajóvölgyi Bank címen pénzügyi intézetet alapítanak. Pályázatot hirdettek a vezérigazgatói állásra, de Gotthilf Mihály dr. ügyvéd indítványára pályázat mellőzésével Propper Sándor bankhivatalnokot nevezték ki az állásra. A banknak az idén júniusban kellett volna megkezdnie a működését, de Propper augusztusig akarta kitolni az időt. Mivel ebbe a bankalapítók nem mentek bele, Propper megtagadta a bank vezetését és 42.000 korona kártérítésért pert indított. Erre Gotthilf dr. sértő levelet írt Proppernek. A levél így szól:

Ön pedig ezen jóindulatomat egy ily kvalifikálhatatlan és impertinens eljárással hálálja meg. Örömmel adok kifejezést, hogy ily svihák frátertől, mint ön, még a bank megnyitása előtt megvalni szerencsénk van, mivel ön nem is való magatartása után tisztességes emberek társaságába.

Propper becsületsértésért bepanaszolta az ügyvédet. A budapesti büntető járásbírószágon ma volt ebben az ügyben a tárgyalás. A bíró Gotthilf Mihály dr.-t ötven korona, pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet megokolásában enyhítő körülményül vette a bíróság a terhelt ügyvéd jogos főlháborodását és azt, hogy a panaszosként szereplő vezérigazgatónak foglalkozását a bíróság Propper távolléte miatt megállapítani nem tudta. Az ítélet jogerős.

§ Vizsgálat egy malom részvénytársaság ellen. Orosházán nemrégén részvénytársasági alapon Bikády Antal dr. elnöklése alatt gőzmalom létesült. A részvényesek közül számosan elégedetlenek a malom vezetésével, mert szerintük a kezelés körül szabálytalanságok és visszaélések történtek. Az elégedetlen részvényesek feljelentést is tettek emiatt Gyulán a kir. törvényszéknél, amely kérelmükre most a vizsgálatot elrendelte.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszamai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— 151
Kiadóhivatal és hirdetési osztály	— 151
Nyomda	— 151

Megszökött berlini ügyvéd.

(Lóversenyen eljátszott 75.000 márka évi jövedelem.)

Távirati tudósítás.

Berlin, augusztus 13.

Mint röviden jeleztük, a berlini ügyvédi kar-nak ismét megszökött egyik ismert tagja. Brederock Pál dr. kiváló kriminalistáról van szó, aki úgy a törvényszéki teremben, mint a politika körumán ismeretes volt. A német antiszemita párt vezéréhez tartozott, az ugynevezett új konzervatív iránynak volt az előharcosa és a legutóbbi képviselőválasztások alkalmával az óberbarni kerületben konzervatív programmal képviselőjelölt is volt. Igen gyakran fordult meg a sajtóban a neve, amikor Bruhn Vilmos antiszemita párti országgyűlési képviselőt védte abban a szenzációs perben, amelynek középpontjában a Die Wahrheit című berlini lap állott és az ő védelme folytán a képviselőt felmentették.

Az ügyvéd szorgalmas látogatója volt a turlának, azonkívül nagy összegekben kártyázott és az ilyen életmód mellett, noha 75.000 márka évi jövedelme volt az irodájából, több alkalommal súlyos pénzügyi zavarokba került. Még nem is oly régen történt, hogy barátjai rendezték adósságait és akkor becsületszával kellett megfogadnia, hogy szakít mindennemű játékkal. Ez sem használt, mert Brederock csakhamar újabb 100.000 márka adósságot hordott össze.

Az utóbbi időben már annyira szorult minden hurok, hogy a végrehajtó mindennapos vendég lett a városszerte ismert ügyvédi irodában. Néhány héttel ezelőtt már arról beszéltek, hogy a törvényszék elrendeli a csődöt ellene. Ezzel egy időben ismét egy szenzációs bűnpörben beszélgetett magáról. Ismeretes, hogy Haase bankhivatalnok több millió márkát sikkasztott egy amerikai bank berlini fiókjában és nagyobb pénzügyösszeg volt kifizetve jutalmul a szökésben levő sikkasztó kézrekerítőjének. Brederock, mint a sikkasztó védőügyvédje rábirta Haaset annak a bevallására, hogy hol rejtette el a pénzt és ezt azért tette, hogy ő jelentkezhesse az American Express Compani banknál a kifizetett jutalomdíjért. Ez az egyáltalán nem ügyvédhez méltó eljárás óriási visszatetszést keltett a közvéleményben és a sajtó részéről igen súlyos támadások érték a védőt.

Az ügyvéd ekkor kijelentette, hogy a díj felét átengedi a sikkasztó anyjának, de aztán a bankháztól nyilatkozatot kért, amelyben ez kijelenti, hogy erkölcstelennek tartaná, ha az összeg felét a sikkasztó anyjának juttatná. A bank a nyilatkozat kiállítását megtagadta és azt ajánlotta Brederocknak, hogy tekintettel az ő erkölcsi skrupulusaira, hogy vagy adja vissza a banknak a pénzt, vagy pedig helyezze bírói letétbe. Az ügyvéd egyiket sem tette meg, hanem megszökött Berlinből és minthogy vasárnap 9.000 márkás fizetési kötelezettsége volt és ezt nem teljesítette, az irodáját lezárták.

SPORT.

+ A Kisjenői Atlétikai Klub football csapata vasárnap fényes és jól megérdemelt győzelmet aratott a Nagyszalontai Atlétikai Klub football csapata felett. A KAK. szép játéka nem egyszer ragadta tapsviharra a szalontai közönséget, kik percekig tüntettek a szimpatikus piroszöld dressés csapat mellett. Meg is érdemelte ezt a tüntetést a KAK., mert ugy csatársorának észszerű játéka, mint a halvesor biztos labdaszedései, ügyes előreadásai és a két hátvéd hatalmas felszabadító rugásai, mind méltók voltak az elismerésre. Végeredmény 9 : 0 (3 : 0) a KAK. javára. Igen jó és pártatlan bíró volt Borbély Inare (NAK)

Orfeum-énekesnőnek nézett német bárónő.

— Botrány egy román tengeri fürdőn. —

Távirati tudósítás.

Bukarest, augusztus 13.

A román főváros előkelő társaságát kínos botrány foglalkoztatja, amely annál nagyobb fel-tűnést kelt, mert nagyjású, nyilvános hivatal viselő férfiak visszaéléséről van szó, akik a német arisztokráciának egyik Konstancában időző előkelő hölgytagját a legsúlyosabb inzultussal illették.

Hohenau báróné, a német arisztokrácia egyik legrégebbi családjának tagja és Vilmos császár kö-zeli rokona, néhány nap óta leányával a Fekete-tengeren lévő Konstancában időzik üdülés céljából. Tegnap este a báróné leányával az Európa-szálló éttermében vacsorázott, amikor több román tengerésziszt érkezett az étkező helyiségbe s a bárónő mellett levő asztalt foglalták el. A román tisztek nemsokára erősen fixirozni kezdték a höl-gyeket s oly sértően viselkedtek, hogy a báróné néhány energikus szóval rendreutasította őket. A tiszteket azonban a rendreutasítás nem hűtötte le s most már megjegyzést is tettek a hölgyekre, akik így rendkívül kínos helyzetbe jutottak.

A jelenetre figyelmessé lettek az étteremben levő többi vendégek is és Hohenau bárónő, hogy a jelenetnek véget vessen, hangosan rászólt a tisz-tekre, hogy hagyják abba sértő viselkedésüket. A bárónő még több erős szóval illette a tiszteket, akik fölpattantak helyükről, majd egyikük telefonozott a rendőrfőnöknek, aki rendőrt küldött az étte-rembe.

A rendőr a tisztek előadása alapján igazolá-sra szólította föl a hölgyeket s oly sértően visel-kedett velük szemben, hogy a bárónő és leánya fölháborodva hagyta el az éttermet. Hohenau bá-rónő másnap panaszt tett a bukaresti német kö-vetnek, a ki azonnal fölkereste a román külügy-minisztert és elégtételt kért tőle. A román bel-ügyminiszter azonnal megindította a vizsgálatot és áttette az ügyet a hadügyminisztériumhoz is.

A tiszteket, akik azzal mentegetőznek, hogy a bárónőt nem ismerték és orfeumi énekes-nőnek hitték, harminc napi kaszánya-fogságra ítélték, a rendőr ellen megindították a fegyelmi viz-szálatot és elbocsátották a szolgálatból, a rendőr-ség vezetőjét pedig hir szerint folszólitották, hogy adja be lemondását.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Dick Turpin a banditák királya. (Az Apolló-színház szenzációs képei.) Zsufolt nézőtér előtt került vetítésre ma az Apolló színházban az új műsor, amely valósággal látványosság számba megy. Dick Turpin a banditák királya című dráma a detektív-képek utain halad s ebben az irányban elégti ki a közönség igényét. Valósággal frappirozta a közönséget egy másik drámai kép. A címe ez: A nemes tett jutalma. A kép cselekménye havasok között játszódik le s a felvételek gyönyörű perspektívát nyújtanak. A műsor leghos-zsabb képe a „Nőgyűlölő”, amelyben egy bájos mesét dolgozott fel az Itala filmgyár. A Rivieran üdülő hölgyek böszt esküdtek mr. Cook, az anti-feminista egyesület elnöke és a fess unokaöccse, Jaques ellen. A hölgyek megbízzák Dorinat, a szép özvegyet, hogy vesse ki hálóját a csinos fiatalemberre. Ez sikerül is neki, az igaz, hogy közben ő is szerelmes lesz Jaquesbe. Amikor a nagybácsi megtudja a történeteket, előbb tombol haragjában s aztán megróbálja elhidegíteni egy-mástól a fiatalokat. Ez azonban rosszul végződik a nagybácsira, mert azok a legközelebbi hajóval megszöknek. 177

Az Uránia szenzációja. Rég nem volt moziműsornak olyan sikere, mint az Uránia ma bemutatott darabjainak. A siker java része az új háromfelvonásos drámát illeti meg. A negyven éves asszony a címe ennek a drámának, mely minden tekintetben, izgatóságánál, pompás ki-állításánál fogva felülmúlhatatlan. Nem kisebb si-

kert arattak azonban a többi számok sem. Mon-struozus látványt nyújt az a kép, amely a Mont Blancot mutatja be. A természeti szépségekben bővelkedő vidék festőisége a filmen még jobban kidomborodik s így nem csoda, hogy a kép ma-radandó hatást gyakorolt mindenkire. A Kecsege, mint újságíró című bohózat a legjobb humoros darabok között is vezet. Nem sablonos, felülemel-kedik az átlagon s a pompás, elmés fordulatok harsány kacagásra készítetnek mindenkit. Ugyanezt mondhatjuk a Dupuy asszony kéri című képre is. A kitűnő műsor holnap kerül utoljára veti-tésre. 175.

Az ágyrajáró pupos báró.

— Cukrosbolt a hirdető oszlopban. —

Távirati tudósítás.

Budapest, augusztus 13.

Méhes György budapesti hordár panaszos le-velet irt egy estilap szerkesztőségének, hogy a házmaster ki akarja őt dobni a lakásából, mert albérlője komáromi Vértessy Zsigmond báró éj-szakánként csak tíz fillér kapupénzt fizet. A kül-önös és takarékos báró felkeltette az újságírók figyelmét és hamarosan kinyomozták, hogy komá-romi Vértessy Zsigmond bárónak cukrosboltja van a Muzeum-köruton.

A Muzeum-kert sarkán áll egy hirdetőoszlop, elől ki van nyitva. Kis asztalkán sárga nápolyi szeletek, fehér krumplicukor, sok-sok csokoládé, melykbe mandulát sütöttek, a finomabb ezüstpa-pirba csomagolva. Hátralé kis polc, azon kővér üvegek, bennük százszerű selyemcukor. Oldalt a vasfalhoz támasztva levelezőlapok. A lámpán, színes szalagok és üvegyöngyök csüngnek. A sok érdekesség közt ül egy sápadt, pupos emberke: a báró. Kabát nincs rajta, az inge kék, rózsaszínű csikokkal, fel van túrve a könyökéig, szakadozott, kék a mellénye, sárga nyakkendőjében egy címe-res tü. Igen sápadt a báró, kék szeme van, elő-rehajolva ül, hátát elékteleníti egy borzalmas pup. Vagy négy napja nem borotválkozhatott.

— Igen kérem, — mondja a hozzáintézett kérdésekre — én vagyok Vértessy báró. A Méhes György levele igaz. A házmaster behívta a laká-sába és azt mondta neki: azt a kis pupost — engem — dobja ki, másképp fel is ut, le is ut, Méhes ismeri az én egyéniségemet, szeretnek az egész házban, nem dobott ki és neki tényleg felmondtak. Különben én agyis elmegyek onnan lakni. Nem felel meg az a lakás az egyénisé-gemnek.

— Miért?

— Hát kérem én, Méhes György szobáját, szép tiszta szoba, egy délelőtt vettem fel. Nagy-on tetszett a szoba. De reggel, amikor feléb-redtem, megijedtem: hatodmagammal aludtam a szobában. Egy sánta rikkanes, egy kőműves, egy tizenkilenc-huszéves fiú és két szabólegény volt a lakótársam. Nem kívánhattam, hogy egyedül alud-jak, — csak havi hét forintot fizetek, — de hat szobatárs, az sok.

— Mióta van meg ez a boltja báró urnak?

A pupos ember ijedten mutat az utcára:

— Ne tessék bárónak szólítani, nem szeret-ném, ha ezek meghallanak.

Két hordár, meg a kofa állanak a sarkon. Nem is igen akar beszélni, hátha ezek kihallgatják!

— Nem olyan az egyéniségem — mondja mégis sok kérésre — hogy a multamat bolygas-sam. Eltemettem mindent, a jólétet, a vágyakat, mindent, mindent. Minek arról beszélni? —

— De azért most már kezd beszélni. A szeme mintha könnyes lenne és beszéd közben igen sokszor mondja: az én egyéniségem. Néha egy-egy gyerek a Muzeum-kertből megzavarja a tör-ténetet. Megáll a bódé előtt és hangos lármázás-sal vásárol egyérett medvecukrot.

— Komáromban születtem — beszéli a báró. — Az apám huszárszázados volt. Emlékszem, ma-gas, szép ember, híres lovas volt. Gazdagok vol-tunk, a saját kuriánkon laktunk. Egyszer az apám

elutazott, Montecarlóba. Mikor visszajött, nagyon sirt az anyám. Apám minden vagyonunkat elvesz-tette a rulettasztalnál. Akkor tizenkétéves voltam. Tél volt és én korcsolyáztam a Dunán. Leszakadt alattam a jég. Kihuztak, hazavittek. Halálos be-tegen feküdtem hónapokig és csak, mint nyomó-rék, pupos, kelhettem fel az ágyból. Meghalt az apám, négy év múlva az anyám is. Tizenhatéves koromban ott álltam árván, krajcár nélkül. Csak fényes nevem és rangom volt meg. De eb-ből nem tudtam megélni. Komáromban szégyel-tem munkát vállalni, elutaztam. Sarajevóban fel-író lettem egy söntésben. Aztán visszakerültem Magyarországra, kevés pénzt gyűjtöttem össze és nyolc évvel ezelőtt kibéreltem itt ezt a hirdető bódét. Komáromi Vértessy Zsigmond báró-cukros. Nem is rosszul hangzik, ugy-e? De a nyolc év alatt nem tudta meg itt senki, hogy az egy kraj-cáros cukrot egy bárótól vásárolják. A fő, hogy megélek valahogy. Szegényesen, de mégis. Ma látja ez a két alma és egy darab kenyér az ebé-dem. Majd vacsorára eszem egy kis meleget. A Kisipába szoktam járni.

— És meg van elégedve a helyzetével?

— Dehogy kérem, ez az életmód, hogyan is felelhetne meg az én egyéniségemnek? És a téltől is rettegek. Jaj, nagyon hideg ez a bódétélen.

Aki Szamosi Elzáért örült meg.

Somlyó Nándor az elmeagyógyintézetben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, augusztus 13.

Orvos ur! — volt a megszólítása és Levél egy orvoshoz volt a címe annak a rendkívül ér-dekes cikknek, amit Bródy Sándor Az Ujság va-sárnapi számában irt a szegény, szerencsétlen Somlyó Nándor dr.-ról. Megírta, hogy Somlyónak azért horult el elméje, mert a felesége, Szamosi Elza elhagyta. Moravcsik tanár klinikáján elbo-rult lélekkel szenved a tönkrement fiatal ember; Bródy Sándor jól ismerte, látta fenn és látta egé-szen lenni, látta elpusztulni, beteggé lenni és mindezt megírta egy levél formájában annak az orvosnak, akinek a keze alá került Somlyó. Hogy lássa, megértse, ki van a kezei között és hogy a pacienseinek mi a betegsége.

Egy újságíró ma felkereste ezt az orvost. Moravcsik tanár Elme- és idegkörtani klinikáján a Balassa-utcában ápolják Somlyó Nándort. A férfit osztályt Vértessy Lajos dr. vezeti. Ő az, aki Somlyót kezeli. Ő az, akihez a Bródy Sándor írása adresszáva volt.

— Igen, én kezelem Somlyó Nándor dr! — mondotta, amikor megkérdezték a szerencsétlen ember állapota felől és arról, olvasta-e Bródy Sándor cikkét és van-e rá megjegyzése. Én vezetem — folytatta — a férfi osztályt és így a kolléga az én kezem alá került. Bródy Sándor cikkét olvastam, mondhatom rendkívül nagy érdeklődéssel és még nagyobb gyönyörrel. Nincs rá válaszem, mert ez a válasz már orvosi nyilatkozat volna, ki kellene térnem a beteg állapotának részletes jel-lenezésére és ez már élesen belevágna az orvosi titoktartásba, ami pedig szigorúan és feloldozha-tatlanul köt bennünket minden esetre és amiből egyetlen esetben és semmi körülmények között se engedhetünk. Azt mondhatom, hogy a beteg kör-isméjéhez az a cikk értékes adat. Többel nem szolgálhatok.

A múlt héten, csütörtökön szállították be Somlyó Nándort az elmeagyógyintézetbe. Az első napokban rendkívül nyugtalan volt, úgy, hogy nem is vizsgálhatták meg. Moravcsik tanár va-sárnapi hosszabb vizsgálat alá vette, de tegnap szabadságra, külföldre utazott és betegét átadta Vértessy Lajos dr.-nak. A tegnapi és mai napon már nyugodtabban viselkedett, de látogatókat még mindig nem bocsáthatnak hozzá, mert ez feliz-

gatná. A vizsgálat még egyre tart, a diagnózis csak napok múlva készül el és az orvosai csak azután tudják megállapítani, hogy a szerencsétlen fiatal doktornak mi a betegsége, felgyógyulhat-e és ha igen, mikorra várható ez.

HIREK.

Elmegyógyintézetbe zárt szerelmes bárónő.

— Az ostendei idill befejezése. —

Távirati tudósítás.

Brüsszel, augusztus 13.

Részletesen megírtuk a múlt héten azt az európaszerte nagy feltűnést keltett botrányt, a melynek színhelye Ostende fürdő volt. Coehoorn Sarolta bárónőt két detektiv rabolta el az ostendei rendőrség segítségével, állítólag azért, mert feleségül akart menni atyja kocsisához és ezt a németalföldi királyi családdal rokonságban álló anyja és nővérei minden áron meg akarták akadályozni. Azt írtuk akkor, hogy a bárónőt Hollandiába vitték és anyjának egyik kastélyába internálták. Mint most Brüsszelből jelentik, a főúri hölgy egy sokkal szomorubb helyen tartózkodik, mert a belga főváros közelében egy elme-gyógyintézetnek a lakója. A bárónő, noha a legszigorubbban őrzik, kicsempészett egy levelet ügyvédje kezébe és ebben a legtisztább öntudattal ír megrázó sorsáról, elraboltatásáról és az elme-intézetbe történt hurcoltatásáról, felhatalmazza az ügyvédet, hogy a bíróságnál a szükséges lépéseket tegye meg kiszabadítására.

Brügge város törvényszéke illetékes a bárónő panaszának elbírálására, amelyet az ügyvéd az ő nevében nyújtott be személyes szabadság megsértése címén. A vizsgálóbíró egy másik bíró kíséretében meg is jelent az Udeles Bruxelles-i elme-gyógyintézetben. Az ügyvéd itt csatlakozott hozzájuk, de őt az intézet igazgatója eltiltotta a belépéstől. A bírói kiküldöttek kihallgatták a panaszost, aki tiszta elmével elmondotta előttük a vele történt igazságtalanságokat és élénken tiltakozott fogvatartása ellen. A bíróság azt a benyomást nyerte, hogy a fiatal hölgy teljesen épelméjű és rendkívül felháborodva hagyta el az örültek házáat. A törvényszék elrendelte, hogy szakértők vizsgálják meg a bárónő elmeállapotát, ami már meg is történt és mint Brüsszelből jelentik, ma nyújtották be jelentésüket a brüggei törvényszékhez.

— A hadsereg új repülőgépei. *Bécsúj-helyről* jelentik: Ma adták át a hadügyi kormányzatnak a három Etrik-féle monoplánt, amelyek egyenkint kilencven lóerősek s amelyeket a hadügyi kormányzat megrendelt. A repülőgépekkel tett próbautak jól sikerültek. Az új repülőgépek már részt fognak venni a délmagyarországi hadgyakorlaton.

— Kiténtetés. A hivatalos lap mai száma egy volt aradi lapszerkesztő kiténtetéséről közöl királyi kéziratot, amely így hangzik: A személyem körüli minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére *Illés Zsigmond* kereskedelmi muzeumi levelezőnek, az 1910—1912-ik években Tunisban magyar termékekből fenntartott állami mintatár létesítése érdekében szerzett érdemei elismerésül, a koronás arany érdemkeresztet adományozom, Kelt Bad-Ischlben, 1912. évi július 29-én. Ferenc József s. k. Lukács László s. k.

— Az aradi sorozás második napja. Ma reggel nyolc órakor a sorozó bizottság folytatta munkáját, amelylyel csak délután öt órára készült el. Ma a tegnapi elmaradt első korosztálybeliek és a második korosztályukat vizsgálták meg. Összesen 212 hadköteles jelentkezett és ezek közül 52 egyént talált alkalmasnak a bizottság: tehát az előállítottak 26 százaléka vált be.

— Háborus hangok a Balkánon. *Szófiából* jelentik: A kosonai mészárlás miatt a lakosság ma nagy tüntetést rendezett. Az óriási tömeg a tiltakozó gyűlésen a *háborút követelte* és lelkesen éljenezte a királyt, a hadsereget, valamint meleg ovációkban részesítette az olasz követséget. Azt hitték, hogy a török követség előtt nagyobb szabású tüntetések lesznek, de ez elmaradt. A török katonák kosonai vérengzése miatt különben egész Bulgáriában nagy az elkeseredés és elhatározták, hogy a gyászünnepélyen pártkülönbség nélkül monstre demonstrációt rendeznek. *Memorandumban követelni fogják a hadüzenetet Törökország ellen* és ezt a memorandumot Ferdinánd királynak jubileuma alkalmával nyújtják át Tirnovóban. — *Cetinjéből* jelentik: *Tomanovics* montenegrói miniszterelnök egy külföldi lap tudósítójának kijelentette, hogy ha Törökország a határra küldött csapaterősítéseket azonnal vissza nem vonja. *Montenegró nem vállalhat felelősséget a békéért.* Ha a török csapatok a határról nem vonulnak vissza, akkor Montenegró idegen támogatás nélkül is *fel fogja venni a harcot Törökországgal.*

— *Massenet halála.* *Párisból* jelentik: Jules Massenet, a hírneves zeneszerző ma délután meghalt. Massenet 1842. május 12-én született Montauban (departement Loire). A párisi conservatoire-on tanult, ahol többek között Thomas is mestere volt. 1863-ban aratta első sikerét: Rizzio David című cantatájával a római utazási ösztöndíjat nyerte el. Ugyyszólván minden egy műve nagy sikert aratott, a legmaradandóbbat Don Cesar de Bazan (1872.) Heridias (1881.) Manon Lescaut (1884), Cid (1885), La Navarraise (1894). Massenet több ízben járt Magyarországon. Először 1879-ben, amidőn a Lahorei király című operáját adták először Budapesten. Érdekes, hogy *Benza* Ida, az ünnepelt és dédelgetett primadonna-énekesnő a premiéren nem akart fellépni s ez a gyöngé, ideges szerzőt ugyyszólván beteggétette. Másodszor 1885-ben járt itt, amidőn nagyobb francia művész és író társaság járta be Lesseps Ferdinánd vezetésével az országot. A franciák, köztük Massenet is ekkor, 1885. augusztus 17-én Aradra is ellátogattak és itt egy napot töltöttek. Massenet magyarországi tartózkodásának emlékére egy Suite Honroise-t írt.

— *A kulturtanácsnok balesete.* *Kovács* Vince kulturtanácsnok tegnapelőtt autobuszra akart az Újtelepi iskolához utazni, hogy az ott folyó átalakítási munkálatokat ellenőrizze. A tanácsnok egy zsufolt kocsin tette meg az utat és a vasuti átjárónál előzékenységből egy felszálló idős urnak engedve át a helyét, ő maga a lépcsőre került. A kalauzzal váltott csak néhány szót, míg a kocsi állott és a tanácsnok arról lelépni készült. Mint-hogy azonban ezt elmulasztotta, a mozgó autobusz magával vitte és a feljáró mellett lévő éles fordulónál egyensúlyt veszítve a tanácsnok *leesett* a lépcső legalsó fokáról a földre. Az autobusz utasai megállították a gépet, leugrottak róla és Kovács Vince segítségére siettek, aki azonban már felkelt és mosolyogva köszöntö meg a közönség készségét. Nem érzett fájdalmat és elment az iskolába, majd onnan hazatért. Tegnapra azonban már jelentkeztek az esés következményei. Belső fájdalomak mutatkoztak és a tanácsnok kénytelen volt visszatérni az utólag lakásába, mert nem tudott a hivatalába menni. Az orvos ágyba fektette és megállapította, hogy szerencsére csak jelentéktelen nyomásról van szó, amely valószínűleg hamar gyógyul.

— *Havazás Hunyad megyében.* *Dévidről* jelentik: Tegnap este hirtelen szélvihar támadt, a mely a levegőt annyira lehűtötte, hogy a hőmérő 8 Celsius fokra szállt alá. A közeli és magasan fekvő Nagyvág községben havazott.

— *Hofrichter főhadnagy felesége válik.* *Bécsből* jelentik: *Hofrichter* Adolf főhadnagy felesége nemrégiben keresetet adott be a bécsi bíróságnál, hogy *férjétől elválasszák.* Hofrichtert tudvalevőleg ismert ciankáli mérgezési merénylete miatt a katonai bíróság husz évi börtönre ítélte és így az asszony azt hitte, hogy a férje könnyen bele fog egyezni a válásba. Hofrichtert azonban semmiképen sem lehetett rábeszélteni arra, hogy beleegyezzen házasságuk felbontásába, tehát felesége kénytelen a bíróság elé vinni az ügyet, amely a bécsi törvényszék elé tartozik. Mivel Hofrichter ragaszkodik ahhoz, hogy a három békéltető tárgyaláson a törvény értelmében személyesen megjelenjen, a legközelebbi tárgyalásra Möllersdorfból ide fogják vezetni.

— *Beomlott német bánya.* *Dortmundból* jelentik: Ma reggel fél kilenc óra tájban a Kaiserstual II. bányában, amely a Höchst-féle vas- és acélművek tulajdona, a Lotz és Tarsa gépberendező cég két szerelő csapata dolgozott. A közelben izzó salak volt főlhalmozva, amelytől nedvesség által támadt gázok robbantak föl. A bánya egy része beomlott és a munkáscsapatot eltemette. Mindössze három, vagy négy munkás menekülhetett. A romok alól *kilenc halottat és három súlyosan sebesültet* huztak ki csakhamar. A sebesültek pár perc múlva szintén meghaltak. Valamennyinek a teste egészen el volt égve. Az omladék alatt még néhány halott fekszik. Éjfélkor jelenti tudósítónk: A bányakatasztrófa idejében 26 munkás dolgozott a bányában, akiket *mind eltemetett a föld omladék.* Eddig tizenkét halottat huztak ki a föld alól.

— *Eljegyzés.* *Varga* János aradmegyei jegyző eljegyezte *Vesa* György dr. szekudvari lakos *Emília* nevű bájos leányát.

— *Praktikus zsebfüzet.* Mindazoknak, akik üzletfeleikkel való elszámolásról (tartozás, követelésről) állandó jegyzeteket vezetnek, nagy szolgálatot tesz azon könnyen kezelhető zsebfüzet, amely a szükséges rovatokkal ellátva (tartozik, követel oldal, a kelet feltüntetése, a tétel megnevezése) 20 fillérért kapható az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalában.

— *Halálra ítélt orosz tiszték.* Pétervárról jelentik: Pétervárott most ítélt a haditörvényszék a fekete-tengeri flotta összeesküvő tisztjeinek és matrózainak bűnpörében. A bíróság a cár ellen összeesküvő tiszték és matrózok közül tizen halálra ítélt és négy elítéltet már agyon is lővetett.

— *Büntetés a romlott kolbászért.* Szántó István aradi sóffő feljelentésére az aradi rendőrség megindította az eljárást *Szabados* Gyula Orczy-utca 24. számú házában lakó hentes ellen, mert ez olyan kolbász árut adott el, melytől a sóffő fia megbetegedett. *Kabdebó* György dr. tisztli orvos megvizsgálta a hentes üzletet és úgy találta, hogy ott romlott kolbász és más husneműeket tartottak raktáron, a műhelyben pedig rozsdás kolbász töltőt és fergékkel teli husdarálót talált. Ma délelőtt vont a felelősségre *Job* Béla kihágási bíró a henteset, aki beismerete, hogy műhelyében az undort keltő eszközök heverték, de azt állította, hogy azokat nem használta a gyártásnál. A bíró a védekezést nem fogadta el és Szabados *hatnapi elzárással*, valamint 50 korona pénzbüntetéssel sújtotta. Az eladott kolbász illetőleg tagadta, hogy az az ő üzletéből származott volna, noha elismerte, hogy avas kolbász, több napos és fonyadt virstli és száfaládé található volt a boltjában. A bíró a közegészségügyi törvény 7. szakasza alapján *háromszáz* koronára, meg nem fizetés esetén *tizenöt* napi elzárásra ítélte a henteset, aki felebbezett.

— *Kiásott csontváz.* Ma délelőtt a *Bercsenyi* Miklós-utca 42. számú telken a munkások földásás közben egy gyermekcsontvázat találtak, melyről *Hecht* Arnold dr. megállapította, hogy évtizedek óta lehet a földben. A csontokkal együtt a koporsó deszkáinak maradványát is megtalálták.

— **Udvarny Ferenc a tripoliszi harctéren.** Ki ne emlékezne Udvarny Ferencnek, az egykor ünneplés világhíra és országgyűlési képviselőre, aki súlyos deliktumok elkövetése után Amerikába szökött a büntető igazságszolgáltatás keze előtt. Udvarny ugyan később visszatért Európába és Bukarestben telepedett le, mint arcképfestő. A magyar hatóságok ezt megtudták és kérték elfogatását. Udvarny azonban megsejtette a dolgot és Szmirnába szökött, ahol azonban mégis sikerült letartóztatni. Őrizet alá vették, de oly lanyhán őrizték, hogy Udvarny megszökött Szmirnába. Azóta megindították a kiadatási eljárást, de kevés sikerrel. A mostani zavarok mellett Törökország nem ér rá Udvarnyval foglalkozni, aki különben beállt a török hadseregbe és Tripoliszban küzdeni fog az olaszok ellen. Ha le nem szedi egy golyó, amilyen szerencséje van, még pasa lesz belőle.

— **Öngyilkos örült.** Az aradmegyei almás-egresi községében tegnap este jelentkezett *Dremdán* György földműves és kérte, hogy szállítsák fel őt a lipótmezei tébolydába. Dremdánról tudták a faluban, hogy öngyilkos örült. Üldözési mániában szenvedett s hallucinációk voltak. Amint ő maga mondotta, egy belső hang mindig arra ösztökélte, hogy vessen véget életének. Dremdán ezért mintegy másfél év előtt a nagyszabeni tébolydába szállították, de onnan hat hónap előtt, mint gyógyultat bocsátották szabadon. A községében éppen el akarták ügyét intézni, de ekkor hirtelen megmondta magát Dremdán. Kijelentette, hogy nem engedi magát elszállíttatni, hanem majd ő maga fel fog menni gyalog a lipótmezei tébolydába. A jegyző azonban ekkor már nem engedte szabadon, annál is inkább, mert közben az örült felesége is kérte, hogy szállítsák el férjét. Dremdán dühöngeni kezdett, de kényszerzubbonyt adtak rá, hogy ne tehessen magában kárt. Az éjjeli őrizet mellett a községében töltötte reggelre azonban levették róla a kényszerzubbonyt. Egy ideig csendesen viselkedett, de egy őrizetlen pillanatban felkapta a rendőrnek az asztalon heverő szolgálati revolverét és szája jába lőtt. Azonnal meghalt. Az ügyről jelentést küldöttek az aradi ügyészségnek, amely a törvényszéki orvost megbízta a hulla felboncolásával.

— **Letartóztatott volt török miniszter.** *Konstantinápolyból* jelentik: Erősen biznak abban, hogy a belső békét helyreállíthatják. Befolyásos kereskedők, akiket tisztelnek és a komité emberek támogatnak, azon fáradoznak, hogy megegyezést hozzanak létre a kormány és a komité között. A kormány olyan programot készít elő, mely alkalmasnak látszik arra, hogy az ifjú törökök mérsékeltabb elemeit az új kormányparttal egyesítse. A komité eddigi szalonkiai vezérei belátták, hogy a közvélemény tulnyomó hatalmával szemben minden további ellentállás hiábavaló volna és így elhatározták, hogy résztvesznek a választásokon s mint erős ellenzék akarnak bevonulni az új parlamentbe. *Dzsavid* és *Talaat* volt miniszterek, akik főleg a drinápolyi hadtest támogatására számítotak, éppen ennek a hadtestnek a tisztjei megakadályozták abban, hogy Szaloniki-be bemehessenek. *Dzsavid* és *Talaat* Imiloka környékén bolyongtak ezideig. *Talaatot* utóbb *Demolikában az ellene kiadott elfogató parancs alapján letartóztatták.* Szolim hadnagy, a hadbíró volt igazgatója megkísérelte a vasuti ezred egy századának föllázítását. A katonák följelentették őt, mire elfogták és hadbíró elé állították.

— **Üzletbe zuhant villamoskocsi.** *Bochumból* jelentik: Tegnap este egy közúti vasuti kocsi és pótkocsija lejtős úton kisiklott, mert a fék a kocsi túltömöttsége miatt nem működött. A pótkocsi egy átellenben lévő szivarüzletbe szaladt be. Mind a két kocsi tele volt utasokkal, a kik a gerthei bányaszerencsétlenség halottainak temetésére mentek. Három ember halálosan, hét súlyosan és tíz könnyen sebesült meg.

— **Összeütközés egy jéghegygyel.** *Londonból* jelentik: Montreáli távirat jelenti, hogy az Allan-társaság *Korzika* gőzöse *Bel Izlandnál jéghegygyel ütközött össze.* A hajón száz utas volt, akik Liverpoolba mentek. A gőzös csak jelentéktelenül sérült meg.

— **Orvosi körökből.** *D. Graur* Viktor dr egyetemes orvostudor, fogorvosi és műfogászati szakrendelőjét folyó évi május hó 1-től Deák Ferenc-utca 40. a. I. emelet gör. kat. új bérpalotába a Vasszállóval szemben helyezte át. Bejárat a Weitzer J.- utcából is.

— **Ha a katonai őrzőjártat ittás.** *Jászberényben,* mint onnan jelentik, egy baleset saját szerű összeütközésre adott alkalmat a rendőrség és a katonaság között. Vasárnap este történt, hogy egy ismeretlen ember a hidról beleesett a Zagyvába. Egy pincér, egy napidíjas és egy rendőr utána eveztek és szerencsésen ki is hozták a partra.

— A baleset helyére érkezett *Pihorik* Antal rendőrtisztviselő is és segíteni akart az eszméletlen emberen, de az arra járó katonai őrzőjártat vezetője, *Szöke* János szakaszvezető brutálisan beleavatkozott a dologba, amihez semmi köze sem volt. A rendőrtisztviselő tiltakozott ez ellen, mire *Szöke* szakaszvezető szó nélkül mellbevágta, aztán bekísértette embereivel, közösen puskaaggyal megverette. Szerencsére jöttek a rendőrök és kiszabadították a rendőrtisztet, akinek följelentésére aztán megindult a vizsgálat. Kiderült, hogy *Szöke* szakaszvezető az embereivel együtt részeg volt. A városban a botrányos vereskedések főszereplői mindig a katonák, akik aztán őrzőjártat alkalmával is büntetlenül inzultálják a polgárokat.

— **Egy zsák hamis arany.** *Lugosról* jelentik: A zsidovári csendőrség tegnap egy öttagú pénzhamisító bandát tartóztatott le és kísért az ügyészség fogházába. A pénzhamisítók cseremesi cigányok, a kik vezérükkel, *Radvicszku* Tandafirral huszkoronás aranyakat hamisítottak olomból és rézporral vonták be. Mihály Nikole zsidovári földmunkásnak ajánlották föl elsőnek az olcsó aranypénzt, a ki száz koronát adott huszonöt darab aranyért. Mihály az egyik csendőr előtt eldicsekedett, hogy milyen nagyszerű üzletet kötött, mire a csendőr jelentést tett és a cigányokat még aznap elfogták. Egész kis zsák hamisított huszkoronás aranyat találtak náluk.

— **A „szimuláns“ katona halála.** *Budapestről* jelentik: Derék, egészséges fiu volt *Römer* György, amikor bevonult az első honvédszázadhoz. A sok „strapa“ és felesleges kínzások azonban idővel betegé tették, úgy, hogy nemrégiben betegét jelentett. Az orvosa eleinte nem hitte el s tovább is kirukkoltatta Römert. Az elmult héten annyira beteg lett, hogy szabadságot kérni kellett. A katonát haza is utazott, de csak Budapestig ért el. Tegnap este érkezett a nyugati pályaudvarra, de alig hogy kilépett a szakaszból, összeesett és meghalt. Bevitték a helyőrségi kórház halottskamrájába.

— **Eltűnt a három gyermekével együtt.** *Budapestről* jelentik: *Péter* Nándor bérkocsis bejelentette a rendőrségen, hogy a felesége három gyermekével együtt eltűnt a Szvetenay-utca 10. számú lakásáról. Az asszony még július havában az előjáróság révén kieszközölte, hogy gyermekeit a menhelyen helyezze el. Az asszony beadványa szerint ugyanis a férj nem törődött a családdal, sohasem dolgozott, s a család nélkülözni volt kénytelen. Ugylátszik azonban a házaspár között megint szent lett a béke s a gyermekek is otthon maradhattak.

— **Három napja nem dolgoztam,** — mondja most a férj a rendőrségen felvett jegyzőkönyvébe — és az asszony megfenyegetett, hogy elpusztítja magát a gyermekeivel együtt.

Péter tegnap este, amikor hazament, zárva találta a lakást és mikor felnyitotta, üres volt. Most attól fél, hogy az elkeseredett asszony beváltja szándékát. Az asszony harminchárom éves, gyermekei közül a legidősebb a hatéves *Etel*, Nándor négyéves, László egyéves. A rendőrség nyomozza őket.

— **A Polgári Takarékpénztár új helyiségei.** Van szerencsénk az igen tisztelt ügyfeleinket értesíteni, hogy hivatalos helyiségeinket f. hó 8-tól kezdődően az *Andrássy tér 22. szám alatti saját házunk első emeletére* helyeztük át. Az Aradi Polgári Takarékpénztár Igazgatósága. 5021

— **Smyrna munkák a legjobb anyagból,** három kivitelben, eredeti stilszerű mintakban. *Női kézimunka különlegességek,* a legcélyszerűbb és legjobb kivitelben. Himző anyagok és kellemek, rövidárúk, harisnyák, keztük, szalagok, csipkék csak a legjobb minőségekben. *Scherhag H. és fia* cég, Hermann-palota, Telefon 941.

— **A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok.** Telefon 816.

— **Petrass Sári,** a Berlinbe költözött nagy művész, lelkes terjesztője a dr. *Biró* féle „Havas Gyopár Crém“-nek, melyből postacsomagonként is rendel. Ugylátszik, hogy a Párisban is kitüntetett arcszépítő mégis csak jobb a külföldi szereknél. 5098

— **Üzleti hír.** *Posch* Alajos a Kalap Bazar (Arad, Deák Ferenc-u. 8. sz. tulajdonosa Berlin, London és Párisba utazott az őszi és téli női kalap divat tanulmányozása céljából, a honnan szeptember hó elején érkezik vissza beszerzett újdonságával. 1718

— **Használt tankönyveket** legelőnyösebben vásárol *Ingusznál* csak a *Weitzer-utcában.* 5151

— **A világhírű Tetra** higiénikus csecsemő és gyermek keletgye főraktár *Scherhag H. és Fia* cégénél — Hermann Palota. Gyári áruk. Telefon 941. 5101

— **Deutsch Sándor okl. táncitanító táncintézetét** 1912. szeptember 3-án kedden az ipartestület dísztermében nyitja meg, melyre beiratkozásokat már most elfogad lakásán *Bercsényi-M. utca 18. sz. a.* A vasárnapi délutáni diákolon szeptember 15-én őszi kezdetét. 5133

— **Ha szép tiszta** antiquar tankönyveket akar félárban beszerezni, úgy jegyezze már most elő *Kerpel* könyvkereskedésében. Telefon 385.

— **Nyári idény beállítását** az összes női táskák, bőrárúk, sportcikkék mélyen leszállított árban lesznek eladva *Hegedűs Gyula* kefe, pipere, illatszerek és bórdíszmü kereskedésében Arad, *Andrássy-tér 15. sz.* 4485

— **Figyelem!** Ha olajfestményét, fényképét izlésesen és olcsón óhajja kereteztetni, kérem bizalommal *Freimann József speciális képkeretezőhöz* Arad, *Weitzer* János-utca 9. fordulni, mivel itt kizárólag képkeretezéssel foglalkoznak, s így legkényesebb igényeknek is megfelel. Dusan felszerelt képkeret raktár. Megyei, városi telefon 912. 3831

— **Egy Kárpáti-féle fejfájás elleni pastilla** 5 perc alatt megszüntet mindenféle főtájást. 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél *Kárpáti János* gyógyszerárában Arad, *Boros Béni-tér.* 4676

— **Legjobb cigarettahévelyek** *Kerpelnél.*

— **Confetti. szerpentin,** lampionok, és legújabb képes lapok *Kerpel* Izsónál kaphatók.

TARKASÁGOK.

(*Ügyvédi okoskodás.*) Az állomáson szomoruan nézte egy aradi ügyvéd a beszálló utasokat. Egy ismerőse megszólította:

— Hát te mit csinálsz itt?
— Tudod, — felelte az orvos — ha a podgyászm most itt volna, azonnal el is utazhatnék!
— Hát el akartál utazni?
— Hogyne! De már késő volt, amikor elindultam hazuról. Azt hittem, hogy úgy is elkésem, hát legalább a nehéz podgyászt nem akartam cipelni!

(*A jó vonal.*) A multkoriban egy szöke szakállu idegen járta végig az aradi kávéházak terraszait s mindegyik asztalnál leadta „névjegyét.“ Valami ál-török jó volt, aki az ember kezéből mondott jövedőt. Oda is hívták egy nagyobb társasághoz s többen jóslottak maguknak. Némelykor igazán plauzibilis dolgokat mondott az ügyes jó s többek között egy aradi bank pénztárosa is odatartotta a kezét, hogy jósoljon neki.

A jós hosszas gondolkodás után megszólalt:
— Itt uram egy vonalat látok, amely még nagy szerepet fog az ön életében játszani...

Nem folytathatta. A pénztáros egyik barátja ugyanis közbevágott:

— Stimmt! Az a Hamburg—amerikai vonal.

(*A hosszú élet.*) Egyik aradi kereskedő nemrégiben segédet vett fel. Nem adott ugyan neki nagy fizetést, de legalább megígérte, hogy nála élete végéig is megmaradhat.

Mit tesz azonban isten? A főnök ur hat hét múlva felmondott a segédnek. A segéd indignálódva szólt:

— De kérem, mikor a főnök ur engem felvett, azt mondotta, hogy életem végéig itt maradhatok!

A főnököt ez sem hatotta meg.

— Az igaz — szólt — de tehetek én róla, hogy maga — olyan hosszú ideig él?

Baromfivész elleni szer TYUKIN

használatát után nincs több baromfi-
vesz! nap alatt megszüntet mindenfele
ragályos betegséget.

Sok számos elismerő levél bizo-
nyítja, orvosi bizonyítványok igazolják e szer kitűnőségét. Ahol ezen szert használják, ott baromfi-
vész nincsen s hosszú időre vesz-
mentesíti a baromfiakat, tyuk, lud
kacsákat és galambokat.

A szer jószágáért szavatol a készítő.
Szabadalmazva. — Törvényileg védve.

Minden üveghez külön használati
utasítás. Ár: Egy literes üveg
4 korona, fél liter 2 kor. 20 fill.
Megrendelhető az eladásra feljogosított

Hánzu Nestor

Vörös Kereszt drogeria. 187

Arad, Weltzer J.-u. 2.

Használjuk míg a vész fel nem
lépett. Rendeljük meg azonnal.

Magyar nyeresévsorsjegy kölcsön	218.—
Tasszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	143.—
Osztrák járadék papírban	87-15
Osztrák járadék ezüstben	90-40
Osztrák járadék aranyban	112-80
Osztrák koronajáradék 4 ^o / _o	87-15
1880. évi osztrák államsorsjegy	158.—
Osztrák-magyar bankrészvény	20-76
Magyar hitelbank-részvény	860.—
Osztrák hitelintézeti részvény	654-50
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	717.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19-07
Német birodalmi márka	111.07
Londoni vista	241-25
Páris vista	95.37 ¹ / ₂
10 márkás arany	28.54

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távlati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1912. augusztus 13.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	10-40	10-45
77	10-50	10-55
78	10-55	10-60
79	10-60	10-65

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	10-30	10-40
Rosa	8-55	8-65
Arpa	8-90	9-00
Zab	9-20	9-25
Tengeri	9-30	9-35

Kőbányai sertés piac.

— Augusztus 13 —

Augusztus 13. Magyar elsőrendű: Fiala nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 156—157 fillér. Fiala közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 164—166 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 170—174 fillérig.

Sertéselészék: 1912. évi augusztus hó 10. napján volt készlet 37823 drb. — 1912. augusztus hó 11-én felhajtott 244 drb. — 1912. augusztus 11-én elszállított 303 drb. — 1912. augusztus 12. napjára maradt készletben 37733 drb.

A hizott sertésüzlet irányzata: szilárd.

Felelős szerkesztő:

Bolgar Lajos.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja

Ma szerdán, 1912. augusztus 14-én:

1. A nemes tett jutalma. Megható dráma. — 2. Kikérics gyanakszik feleségére. Kacagató. — 3. Dick Turpin a banditák királya. Dráma. 4. A nőgyűlölő. Vigjáték.

Az előadások kezdete délután 6 órától folytatólagosan 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor., zártszék 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fillér. Műsort ingyen kapni a jegyszedőknél. — Saját zenekar. — Ruhatár. — Buffet.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma szerdán, 1912. augusztus 14-én

1. Dupuly asszony kérése. Humoros. — 2. Egy jó csendőr. Életkép. — 3. Kecsege, mint ujságíró. — 4. Mont-Blank. Természet után. — 5. A 40 éves asszony. Dráma.

Előadások kezdete délután $1\frac{1}{2}$ órától folytatólagosan este 11 óráig.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Ujaradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ujarad, augusztus 13.

A legutóbb megjelent hivatalos kimutatás az ideai termést az előző becsléssel szemben kevesebbnek tünteti fel.

A gabonaüzlet irányzatában némi lanyhulás állott be.

Elkelt a mai piacon:

4000 mm. buza	21-60—22-10	minőség szerint.
300 mm. rozs	17-60	
150 mm. árpa	17-80—18-00	
100 mm. tengeri	19-40 (consum.)	
Zab	18-00 (consum.)	

Az árak száz kilogrammonként koronákban értendőek.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távlati tudósítás.

Budapest, augusztus 13.

Készáru.

Amerika $\frac{1}{4}$ -el magasabb. Kínálat, vételkedv kielégítő, 25 ezer mm. 5—10 fillérrel olcsóbb.

Határidő.

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza 1912. októberi	11.43	11.44
Buza 1913. áprilisi	11.80—11.81	11.80—11.81
Rosa 1912. októberi	9.21	9.38
Tengeri 1912. aug.	9.36	9.37
Tengeri 1913. májusi	7.50—7.51	7.48—7.49
Zab 1912. októberi	9.61—9.62	9.63—9.64

Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Augusztus 13. —

Magyar anyajáradék 4 ^o / _o	107-85
Magyar koronajáradék 4 ^o / _o	87-25
Magyar koronajáradék 3 ¹ / ₂ ^o / _o	78-75
Magy. földteherm. kötvény 4 ^o / _o	86-75
Horráth-szlavon földteherm. kötvény	89-50

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Hálás köszönetünket fejezzük ki mind-
azoknak, kik

REINGRUBER JÁNOS

felejtethetlen halottunk ravatalára koszorut
küldöttek s a végtisztességen becses jelenlétük-
kel fajdalmunkon enyhítettek. A gyászoló család.

Tartozik ■ Követel

praktikus

kézi zsebfüzet

kapható az

Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Ára 20 fillér.

Mit sülyesztettél a háti zsákodba?

Kenyert, kolbászt, csokoládét, konyakot és fehérneműt. Szép! Hát azt nem tudod, hogy Fáy-féle valódi szódentnak minden háti zsákban kell lennie kiránduláson, sohasem szabad hiányoznia? Mit fogsz csinálni, ha meghűlsz? Lefekszel egy falusi korcsmában izzadni? Az okos turista mindig, minden eshetőségre számítva, víz magával valódi Fáy-féle szódent ásványparzillát. Vagy gyorsan te is néhány dobozzal a gyógyszerertárból vagy a drogeriából, egy doboz csak 1 korona 25 fillér. De határozottan Fáy-félet kérj és utaztatot ne fogadj el. 66-1

A legújabb amerikai
férfi, női és gyermek
cipők

óriási választékban.

Minden facon. Minden szín.

Kutányi J., Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 385.

Aradi Nyomda

Részvénytársaság
készít

névjegyet

elefántcsontpapíron

nyomva

divatos kivitelben.

Amerikai gyártmányu eredeti Waco Cormik

3—3¹/₂ lóerős benzínmotor

kőfűrészzel szerelve alig egy éve használt, jó karban
üzemnyagobbitás miatt jutányosan eladó.

Weiszberger és Neumann
5073 Szeged, Petőfi Sándor sugár-ut. 19.

HOTEL NEW-YORK BÉCS

Megnyílt!!

Bécs, II. Sperlgasse 5.

Megnyílt!!

5 perc a város központjától az észak és északkeleti pályaudvar közvetlen közelében. Pompás új épület, 100 szoba, előkelő családi szálloda, központi fűtés. — Minden egyes szobában hideg és meleg vízfűzők a házból. Impozáns előcsarnok, zene, író-és olvasóterem. — Kétféle konyha. — Szobák Kor. 3-80 felebb.

6471

Tulajdonos: **KARL GEIRINGER.**

474-1912.

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1. évi augusztus hó. 19-én d. e. 8 óraker kezdődő nyilvános árverésen 3 esetleg hat évre bérbeadja:

Az eddig Balindok Mihályné által bérelt Gulyalegelő 326 sz. 5 hold 67 kor holdankénti ár mellett, az eddig Kozma Sándor által bérelt Gulyalegelő 364 sz. 5 hold 38.70 hold. ár mel., az eddig Szedity és Potoba által bérelt Gulyalegelő 380 sz. 5 hold 35.30 hold. ár mel., az eddig Kurticsán József által bérelt Gulyalegelő 417 sz. 5 hold 41.50 hold ár mel., az eddig Kurticsán József által bérelt Gulyalegelő 420 sz. 5 hold 23.50 hold. ár mel., az eddig Brán György által bérelt Gulyalegelő 440 sz. 5 hold 22.80 hold. ár mel., az eddig Netrin Miklós által bérelt Gulyalegelő 48 sz. 5 hold 50. — hold. ár mel., az eddig Brán György által bérelt Püspökrét 631 sz. 13.527, 50.20 hold ár mel., az eddig Papp Endre által bérelt Szt. Pálrét 636 sz. 80.600 50. — hold. ár mel., az eddig Papp Endre által bérelt Szt. Pálrét 637 sz. 82.152 50 — hold. ár mel., az eddig Ilka Sebő és társai által bérelt Nagylegelő 654 sz. 50 321 65.30 hold. ár mel., az eddig Orga Sebő által bérelt Libáslegelő 674 sz. 5, hold 45.50 hold. ár mel., az eddig Klef Miklós és Dogyán által bérelt Nagylegelő 675 sz. 5 hold 82.50 hold. ár mel., az eddig Tóth György által bérelt Nagylegelő 682 sz. 5. h. 41. — hold ár mel., az eddig Illin Demeter által bérelt Nagylegelő 687 sz. 5. — 41.70 hold, ár mel., az eddig Netrin Miklós által bérelt Nagylegelő 688 sz. 5. hold 49.10 hold. ár mel., az eddig Kretza Sebő által bérelt Nagylegelő 692 sz. 5. hold 39.10 az eddig Osztoin Szvetozár által bérelt 698 sz. 5. — 43.20 hold. ár mel., az eddig Jovánov György által bérelt Nagylegelő 709 sz. 5. — 47. — hold. ár mel., az eddig Ilka Sebő által bérelt Nagylegelő 707 sz. 2. — 41.30 hold. ár mel., az eddig Szerb Vazul által bérelt Libás-düllő 717 sz. 5. — 50.15 hold. ár mel., az eddig Csizmadia István által bérelt Libás-düllő 718 sz. 6.480 60.30 hold. ár mel., az eddig Kiss István által bérelt Libás-düllő 731 sz. 5.185 48. — hold. ár mel., az eddig Angel Miklós által bérelt Libás-düllő 732 sz. 5. — 48. — hold. ár mel., az eddig Dr. Mészáros Gábor által-bérelt Libás-düllő 733 sz. 5. — 48. — hold. ár mel., az eddig Tóth István által bérelt Libás-düllő 734 sz. 5. — 46. — hold. ár mel., az eddig Osztoin Arzén által-bérelt Libás-düllő 735 sz. 5 — 50. — hold. ár mel., az eddig Brasch Simon által bérelt Libás-düllő 736 sz. 5. — 55 — hold. ár mel., az eddig Állami tanítóképezde által bérelt Libás-düllő 748 sz. 2.199 30. — hold. ár mel., az eddig Weisz József által bérelt Zsigmondház 901 sz. 17.599. hold 56' hold. ár mel., az eddig Farkas József által bérelt Százazér környéke 0.120 hold 6. — hold. ár mel., az eddig Tenczlinger Károly Libás-düllő és töltés köz. csan. vas. 2.10 hold 30. — hold. ár mel., az eddig Rossi és Paltegrini Aranykéz-utcai szegényház kert 1.158 hold. ár mel., az eddig Fericsán Demeter Gáj Kovács. és Kut-utca köz. 1.775 hold 30. — holdankénti ár mellett.

Bánatpénzül feteendő a kikfáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet szóbeli vagy írásbeli ajánlatokkal, 5 holdnál kisebb bérletre írásbeli ajánlat nem tehető. Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetik figyelembe ha azokhoz a bánompézz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

A kik a konyhakertészettel szándékoznak foglalkozni, tartoznak ebből szándékukat a szerződés megkötésekor kinyilatkoztatni.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1912. augusztus 22. tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Posta-

csomag feladási

utalványkönyvek

egész vászonkötésben, amely pimpyomással kaphatók 1 korona 50 fillérért.

Aradi Nyomda. R. T.

nyomdájában József főherceg-ut 22. sz.

Egy tiszt története.

Egy Robotard nevű ur, volt lovassági tiszt hosszabb idő óta szenvedett gyomor- és bélfájalmakban. Betegségét a családjában előfordult szerencsétlenségek még jobban fokozták. A bánat vett rajta erőt, idegessé vált, görge, majd erős csuklás, fogta el és minden ok nélkül sirt meg nevetett. Miután az összes elképzelhető gyógymódot kipróbálta minden eredmény nélkül, valakinek ajánlatára az a szerencsés ötlet támadt „Belloc”-féle szentet megrendelni. S íme csodák-csodája, bár-eleinte nem volt nyére a szén fekete színe — később, mikor megpróbálta, kitűnőnek találta és rövid idő múlva egészen meggyógyult.

„A Belloc-féle szén — írja — használata után gyomorajon elmul, emésztésem a legjobb felt és egészségem teljesen helyreállt. Csak a Belloc szentnek köszönöm gyógyulásomat.”

Aláírott: nemes Robotard Miksa, volt dragonos kapitány a Nancy városból 1887 február 8-án.

LEVELEZÉSE

Robotard.

Valóban a Belloc-féle szénből elegendő minden étkezés után 2-3 kanáljót bevenni, hogy pár nap alatt még a legelhanyagoltabb gyomor-fájástól, mikor minden más gyógyszer sikertelen — megszabaduljon. A Belloc szén kellemesen hat a gyomorra, étvágyat gerjeszt, siettel az emésztést, megakadályozza a hásszurást; hibáztatatlan szer a tek gyomór és migraine ellen, mely rossz emésztés következménye, ugyszintem gyomorpégés és felbőgös és minden egyéb gyomor- és bélfaj ellen.

Egy pohár tiszta vagy cukros vízben feloldandó és egyszerre vagy ha felszik több kisebb nagyobb kortyokban beveendő.

A Belloc szénnek csak jótékony hatása lehet, ártani — senkinek sem tud, bármely adagban is lesz bevéve.

A Belloc-féle szentet próbálták utánozni, azonban sikertelenül.

Tervezés alkottálése végett vizsgáljuk, hogy a palack a „Belloc” védjeggyel és a vegyműhely címével legyen ellátva.

U. J. — Azon személyek, kik a szénport nem bírják megszokni, tegyének próbát Belloc-féle pasztillákkal.

Biztosan meggyógyul az, ki mikor gyomor-fájalmi vannak, 2-3 pasztillát vesz be! A pasztillák tiszta Belloc szentet tartalmaznak. Szájba véve és nyállal feloldva nyelhetők.

Kapható: Aradon: Földes Kelemen, Halás Árpád, Vojtek Kálmán, Rozsnyos Mátya gyógyszerészeknél és minden jó gyógyszerertében, Magyar Aradon vidékeken: Vojtek és Walszall.

Egyéves gyalogos önkéntesi teljes felszerelés jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírá teszi, hogy az aradi kir. járásbíróság fenti számú végzése által Barza testvérek aradi cég végrehajtató javára 400 korona tőke és járulékal erejéig elrendelt kielégítési végrehajtó alkalmatlan bíróság le- és felül foglalt és 1240 koronára becsült gépelei sorától és bútorköböl aho ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Ezen árverés Steinitzer N. cég 144 koroná 80 fillér és Rigler József 1000 korona követelése és jár. erejéig is rendeltetik.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, Varjassy József utca 18. sz. a leendő eszközlé-ju sére 1912. évi augusztus hó 23-ik napjának délután 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek hasáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1912. évi augusztus hó 10. napján.

Györfly-Arnold, bír. végrehajtó.

Izr. Fiulnternátus Arad, Gheria Áron-utca 1. Modernül berendezett intézet.

Felvez rendes és magántanulókat

Gondos, családias, vallásos nevelés és szigorú felügyelet. Zongora használat.

Prospektust készséggel küld az igazgatóság. Telefon 903.

Ezen rovásban minden szöveg kiadásának ára 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József téri 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételének a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések postai utalványon küldendők — a szövegeket a szöveg elől — avagy levélbélyegzetben. Tudakodásnál a hirdetés száma mindenkor kiadandó. Levélbeli megkereséseknél, (a jelölt leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, válaszbélyeg esztendő. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerinti számított. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban kihúzással jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A kiadóhivatal kivételre díjtalanul megszerkeszt. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jelige alattküldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert érettség semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül címzettjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

A fizika törvényeit

ismerheti valaki, azért mégis lehet csacsi. Egy csapásra két legyet üthetett volna, mégis két szék között pad alatt marada. Holnap, vagy holnapután azonban d. e. 11—12 között, jelzett kertben még mindig megtalálható kettő közül az egyik. 5179

Női írók,

szüjtük, legújabb, legdivatosabb mintákban Vojtek és Weisznál. II-5251

OKTATÁS.

Zongorát és zeneelméletet tanít, akadémiail tanterv szerint legjobb sikerrel elsőrangú tanerő. Beiratkozás délelőtt, Batthyányi-utca 17., délután Demeter-utca 11. sz. 6589

ÜZLETEK.

Egy jóforgalmu

szatóciszlet azonnal eladó. Cim a kiadóban. 5161

Vendéglő,

nagyközségben, kiadó, esetleg átadó. Cim Haagenmacher sörraktár. 5184

Egy jóforgalmu vendéglő

a legforgalmasaba helyen, családi okok miatt, előnyös feltételek mellett, azonnal eladó. Cim a kiadóban. 5182

INGATLAN.

Tőkebefektetésre

ajánlom 10%-ot jövedelmező, 15 évig adómentes Álmos-utcai (Máv. fűtőház mellett) bérházaim megvételét. Értekezhetni: Codilla építész irodájában. József főherceg-ut 19. szám alatt. 2741

Gyümölcsfa

hernyók és mindenféle gyümölcspusztító rovarok ellen „Tabicotin Emulsio Vojtek” a legjobb. Egy kísérlet mindenkit meggyőz. Vojtek és Weisz, Arad. II-5251

ALKALMAZÁST KERES.

Gazdaszonyi

állást keres, középkorú. Cim a kiadóhivatalban. 5108

Házvezetőnői állást keres

egy jobb házból való nő, helyben vagy vidékre. Választó-utca 55. szám. 5130

Állást keres sürgősen

egy korosabb szorgalmas, nős, gyermektelen kereskedő: raktárnoki, felírói, felügyelői, vagy más megbízható állást uradalomban is, esetleg feleségével együtt. Cim a kiadóhivatalban. 5175

ALKALMAZÁST NYER.

Egy szorgalmas,

szakképzett izr. fűszerkereskedő segéd szeptember elsején, vagy azonnal alkalmazást nyer Ritter Jakabnál, Tenkén. Ki a vasat is érti, előnyben részesül. Szombaton zárva. 5178

Előkelő intézet

keres 2 kisasszonyt, kik stenografálni és gépirást tudnak. Belépés lehetőleg azonnal. Ajánlatok „Török” jelígre a kiadóhivatalba. 5176

5245—1912.

Hirdetmény.

Ezennel közhirrre tesszük, hogy a Trieszti cs. és kir. tengerészkerületi parancsnokság pályázatot hirdet a gróf Rienenbach Lessonitz Vilmos által rokkant tengerészek segélyezésére létesett alapítványi helyre.

Ezen alapítványra első sorban az 1864 évi május 9-iki helgolandi tengeri ütközetben rokkantá vált egyének, valamint az ugyan azon alkalommal elesettek özvegyei és árvái bírnak igényel.

A pályázati folyamodványok f. é. augusztus 30-ig a trieszti cs. és kir. tengerészkerületi parancsnoksághoz nyújtandók be. Arad, 1912. július 6.

A városi tanács.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Glafeý Centenar

a legideálisabb éjeli mécs, füst és szagtalan, egyben melegen tartható a gyermek részére a tej vagy tea. Kapható Aradon, Éles Armin, Fejér Gyula, Török Andor és Társa, Róna Jenő, Hoffmann Ottó, Dürr Gusztáv cégeknél. Battonya: Geller Samu, Pécska: Lusztig Ernő 5014

Egy

teljesen jó karban lévő gyermek-kocsi, egy gyermek luxuskocsi, egy ülőszék és egy új mosógép csavarral olcsón eladó. Chorin Áron-utca 1. 5128

Két teljesen új

Szeifert-féle carambolasztal eladó és megtekinthető a Fehér Kereszt szállodában. 5104

Egy Schunda-féle

pedálos cimbalom azonnal eladó. Megtekinthető Walenta-féle vendéglőben, Tökölly-tér. 5181

Liköraromák

mindenféle legfinomabb kávéházi likörök előállítására Vojtek és Weisznál. II-5251

Benzin locomobil

12 HP. teljesen jó karban, jótállás mellett jutányos árban és kedvező feltételek mellett, azonnal eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt Vostinar Istvánné cég Világos. 4851

16940—1912. kh.

Hirdetmény.

Közhirrre tétetik, hogy Aradon 1912. év augusztus hó 8-án 1 darab vörös szőrű tehén elfogatott.

A tulajdonos folyó évi augusztus hó 14. napjáig a kapitányi hivatalnál jelentkezhetik és tulajdonjogát beigazolhatja.

Ha a tulajdonos jogát beigazolni nem képes, tulajdonosa a fenti határidő alatt nem jelentkezik, az állat, mint gazdátlan jószág, nyilvános árverésen el fog adatni.

Arad, 1912. évi augusztus hó 7-én.

Rendőrkapitányság.

Nagymennyiségű

maculatura

jutányos áron eladó.

KIADÓ LAKÁS.

2 szobás utcai lakás

azonnal is vagy szeptember 1-től kiadó Aranykéz-utca 20. szám.

Elegáns butorizatu

földszintes, különbejáratu utcai szoba, előszobával, az Erzsébet királyné köruton, szeptember elsejére kiadó. Bővebbet Krausz Paulin könyvkereskedésében, színház-épület. 5178

Elegáns utcai

butorizott szoba, előszoba használatlaltal, 24 koronáért kiadó szeptember elsejére. Szent Péter-tér 7. sz. 5174

Fényes parket

nyerhető Vojtek és Weisz hírneves parket-viasz használatával. II-5251

KÜLÖNFÉLE.

Férges baromfiak

megtisztulnak Vojtek és Weisz baromfi féreg perától. II-5251

Egy nagy pinceszelyiség,

kiadó Deák Ferenc-utca 7. sz. a., műhelynek, vagy raktárnak. 5092

Férges baromfi ólak

teljesen megtisztulnak Vojtek és Weisz baromfi féregpusztító szeretől. Siker garantirozva. II-5251

Taxameteres

Bér-autok

Telefonszám
816

2881
Szolgálat: reggel 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Zálogház-

ból arany, ezüst és ékszerek
Farkas Streicher J. cégnél
Arad, Tökölly-tér 1. sz.

Jó egészségének

fenntartására használjon mindenki Kárpáti-féle

epehajtót,

mely a legkíméletesebb fájdalom-nélküli gyomor tisztító hárszer. Ise édes, hatása gyors és biztos. 1 füveg utasítással 40 fillér. 12 füveg franco K 4-80. Kapható kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS
gyógyszerész
ARAD, BOROS BENI-TÉR.